

Kış Ortası Su Kuşu Sayımları

2024

İçindekiler

TEŞEKKÜR	2
1.GİRİŞ	1
2.KIŞ ORTASI SU KUŞU SAYIMLARI.....	2
2.1 Sulak Alanlar ve Su Kuşu.....	2
2.2 Sayımların Maksadı	3
2.3 Sayım Yöntemi	3
3.2024 SAYIMLARI.....	6
3.1 Sayım Sonuçları.....	10
3.1.1 Tür Bazında Sonuçlar.....	11
3.2.2 Alan Bazında Sonuçlar	17
3.2.3 IUCN Kategorilerine Göre Sonuçlar	22
3.2.4 Özet Sonuçlar.....	33
KATILIMCILAR	34

Tablo 1. Uluslararası Sulak Alanlar Kurumu (Wetlands International) Tarafından Belirlenen Su Kuşu Familyaları, 2012	3
Tablo 2. Genel Müdürlükçe Belirlenen Alanlar	6
Tablo 3. Türlerin sayım sonuçlarına ilişkin bazı bilgiler	13
Tablo 4. Sayım Yapılan Alanlara İlişkin Sonuçlar	18
Tablo 5 Yıllar İtibariyle Sayım Verileri	33

Resim 1. Tarım Orman Bakanlığı 7. Bölge Müdürlüğü KOSKS Ekibi	4
Resim 2. Tarım Orman Bakanlığı 13. Bölge Müdürlüğü Aygır Gölü KOSKS Çalışmaları	8

Grafik 1. 2005-2024 Yılları Sayım Yapılan Alan, Tür ve Birey Sayıları	10
Grafik 2. En Fazla Görülen 15 Tür	11
Grafik 3. Farklı alanlarda en sık görülen ilk 15 tür	11
Grafik 4. Tür çeşitliliği en fazla olan 15 alan	17
Grafik 5. En fazla su kuşu bireyi barındıran ilk 15 alan	17
Grafik 6. 2024 yılı sayımlarında Dikkuyruk sonuçları	23
Grafik 7. 2005-2024 yılları Dikkuyruk sayıları	23
Grafik 8. 2024 yılı sayımlarında Büyük orman kartalı sayıları	24
Grafik 9. 2005-2024 yılları Büyük orman kartalı sayıları	24
Grafik 10. 2024 yılı sayımlarında Ada martısı sayıları	25
Grafik 11. 2005-2024 yılları Ada martısı sayıları	25
Grafik 12. 2024 yılı sayımlarında Elmabaş patka sayıları	26
Grafik 13. 2005-2024 yılları Elmabaş patka sayıları	26
Grafik 14. 2024 yılı sayımlarında Kulaklı batağan sayıları	27
Grafik 15. 2005-2024 yılları Kulaklı batağan sayıları	27
Grafik 16. 2024 yılı sayımlarında Küçük sakarca sayıları	28
Grafik 17. 2005-2024 yılı sayımlarında Küçük sakarca sayıları	28
Grafik 18. 2024 yılı sayımlarında Yelkovan sayıları	29
Grafik 19. 2005-2024 yılları Yelkovan sayıları	29
Grafik 20. 2024 yılı sayımlarında Kadife ördek sayıları	30
Grafik 21. 2005-2024 yılları Kadife ördek sayıları	30
Grafik 22. 2024 yılı sayımlarında Karaayaklı martı sayıları	31
Grafik 23. 2005-2024 yılları Karaayaklı martı sayıları	31
Grafik 24. 2024 yılı sayımlarında Sibiryazı kazı sayıları	32
Grafik 25. 2005-2024 yılları Sibiryazı kazı sayıları	32

TEŞEKKÜR

Yaban hayvanlarının yaşam alanları ile birlikte korunması, geliştirilmesi çalışmalarının bir parçası olan, Kış Ortası Su Kuşu Sayımı çalışmaları sırasında arazide gözlem ve sayım yapan üniversite öğretim görevlileri, öğretim üyeleri ve öğrencilerine, sivil toplum kuruluşu üyelerine ve gönüllülere, sayımları organize eden ve sayım ekiplerini destekleyen Bakanlığımız personellerine, sayım sonuçlarını kontrol eden, sonuçların raporlanmasına destek olan Doç. Dr. Kiraz Erciyas YAVUZ'a desteklerinden dolayı teşekkür ederiz.

**Doğa Koruma ve Milli Parklar
Genel Müdürlüğü**

1.GİRİŞ

Ülkemiz, Avrupa-Sibirya, Akdeniz ve İran-Turan gibi üç önemli ve farklı biyocoğrafik bölgenin kesişiminde olup Batı Palearktik Bölgedeki 4 önemli kuş göç yolundan ikisi üzerinde yer alır. Dolayısıyla çok çeşitli tür ve habitatları bünyesinde barındırmaktadır. Türkiye'nin biyocoğrafyasında gözlemlenen bu zenginlik, barındırdığı flora ve fauna çeşitliliğine de yansımıştır. Ülkemizde yaban hayvanlarının tabii yaşam alanları ile korunması ve geliştirilmesi çalışmaları Kara Avcılığı Kanunu ile düzenlenmiştir. Kara Avcılığı Kanunu kapsamında ülkemizde 154 memeli türü, 490 kuş türü ve 141 sürüngen türünün varlığı tespit edilmiştir.

Bakanlığımızca belirlenen tüm memeliler, kuşlar ve sürüngenlerin oluşturduğu yaban hayatı varlığımızın etkin bir şekilde korunup geliştirilebilmesi için yaban hayvanı popülasyon bilgilerine ihtiyaç duyulmaktadır. Bakanlığımızca av ve yaban hayvanı türlerinin varlığının ve popülasyon büyüklüğünün tespiti maksadıyla tür ve saha bazında; etüt, envanter ve izleme çalışmaları yapılmakta ayrıca diğer kurum/kuruluşlarca gerçekleştirilen çalışmalara destek verilmektedir. Ülkemizdeki sulak alanlarda kışlayan su kuşlarının popülasyon büyüklüğünün tespit edildiği kış ortası su kuşu sayımları da bu çalışmaların bir parçasıdır.

Ülkemizde kış ortası su kuşu sayımı (KOSKS) her yıl ocak ve şubat aylarında, Bakanlığımız koordinasyonunda çok sayıda üniversite, sivil toplum kuruluşu ve gönüllünün katılımıyla yürütülmektedir. Bakanlığımız bu çalışmalarla elde edilen verileri değerlendirmekte, koruma çalışmaları ve alan yönetimine ilişkin karar alma süreçlerinde bu bilgilerden faydalanmaktadır. Ülkemizde ilk KOSKS 1967 yılında gerçekleştirilmiş ve bu yıl sayımların 40'incisi yapılmıştır. Sayımlar düzenli olarak her yıl aynı noktalardan standart sayım teknikleri kullanılarak yapılmakta ve bu sayede sayımların kalitesi artmakta ve karşılaştırılabilir veri elde edilmektedir.

2.KIŞ ORTASI SU KUŞU SAYIMLARI

KOSKS, su kuşu popülasyonlarının ve sulak alan ekosistemlerindeki değişimlerin uzun dönemde izlenebilmesi için kullanılan temel izleme yöntemlerinden biridir.

KOSKS, su kuşlarının mevsimsel göç hareketlerinin en az olduğu, sulak alanlarda kümelendikleri 10 Ocak - 05 Şubat tarihleri arasında yapılmaktadır. Sayımların en önemli özelliği sahip olduğu uzun dönemli bakış açısıdır. Aynı alanlarda aynı noktalardan yapılan standart sayımlar, uzun dönemde popülasyon trendlerinin analiz edilmesinde oldukça yararlı olmaktadır.

KOSKS günümüze dek uluslararası ve ulusal çok sayıda kurum, sivil toplum kuruluşu ve kuş gözlemcisinin özverili katkılarıyla gerçekleştirilmiştir.

Ülkemizin de içinde olduğu Batı Palearktık Zoocoğrafik bölgede, Uluslararası Sulak Alanlar Kurumu (Wetlands International) tarafından, su kuşlarının dağılımlarının hava koşullarına bağlı olarak hızla değişebileceği düşünülerek, sayımların ağırlıklı olarak 13-14 Ocak 2024 tarihlerinde yapılması kararlaştırılmıştır. Küresel ölçekte yapılmakta olan ve ülkemizin de parçası olduğu bu organizasyon kapsamında ülke genelindeki KOSKS çalışmaları öncelikle aynı tarihlerde planlanmaya çalışılmış, ancak tecrübeli kuş gözlemcisi yetersizliği nedeniyle sayımlar 13-14 Ocak 2024 tarihi ve mümkün olduğunca bu tarihe en yakın olacak tarihlerde tamamlanmaya çalışılmıştır.

2.1 Sulak Alanlar ve Su Kuşu

Sulak alanlar kara, deniz, göl, kıyı, kumul vs. gibi farklı ekosistemleri ve habitatları bir araya getiren, tropik ormanlardan sonra biyolojik çeşitliliğin en yüksek olduğu ekosistemlerdir. Pek çok tür ve çeşitteki canlılar için uygun beslenme, üreme ve barınma ortamlarıdır. Sulak alanların farklı yaklaşımlarla farklı tanımları olmakla birlikte uluslararası düzeyde kabul göreni Ramsar Sözleşmesinde bulunan tanımlamadır.

1971 yılında İran'ın Ramsar kentinde imzaya açılan Ramsar Sözleşmesine, ülkemiz 1994 yılında taraf olarak sulak alanların korunması ve akılcı kullanımını kabul ve taahhüt etmiştir. Ramsar Sözleşmesinde, *“Doğal veya yapay, devamlı veya geçici, suları durgun veya akıntılı, tatlı, acı veya tuzlu, denizlerin gelgit hareketlerinin çekilme devresinde altı metreyi geçmeyen derinlikleri kapsayan, başta su kuşları olmak üzere canlıların yaşama ortamı olarak önem taşıyan bütün sular, bataklık, sazlık ve turbiyeler ile bu alanların kıyı kenar çizgisinden itibaren kara tarafına doğru ekolojik açıdan sulak alan kalan yerler”* sulak alan olarak tanımlanmaktadır. Ülkemizde Ramsar Sözleşmesi kapsamında, 1994 yılında Kayseri’de Sultansazlığı, Balıkesir’de Manyas Gölü, Kırşehir’de Seyfe Gölü, Mersin’de Göksu Deltası, Burdur ve Isparta’da Burdur Gölü, 1998 yılında Samsun’da Kızılırmak Deltası, Bursa’da Uluabat Gölü, İzmir’de Gediz Deltası, Adana’da Akyatan Lagünü, 2005 yılında Adana’da Yumurtalık Lagünleri, 2005 yılında Konya’da Meke Maarı, 2006 yılında Konya’da Kızören Obruğu, 2009 yılında Kars’ta Kuyucuk Gölü, 2013 yılında Bitlis’te Nemrut Kalderası olmak üzere toplamda 14 sulak alan Ramsar alanı olarak ilan edilmiştir.

Ramsar Sözleşmesi’nde yer alan tanıma göre ‘su kuşu’, *“ekolojik olarak sulak alanlara bağlı olan kuşlar”* olarak tanımlanmaktadır. Uluslararası su kuşları sayımları için Uluslararası Sulak Alanlar Kurumu (Wetlands International) tarafından kabul edilen su kuşu familyaları Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Uluslararası Sulak Alanlar Kurumu (Wetlands International) Tarafından Belirlenen Su Kuşu Familyaları, 2012

Bilimsel Adı	Türkçe Adı	Bilimsel Adı	Türkçe Adı
Gaviidae	Dalgıçlar	Podicipedidae	Batağanlar
Pelecanidae	Pelikanlar	Phalacrocoracidae	Karabataklar
Anhingidae	Yılanboyunlar	Ardeidae	Balabanlar ve Balıkçılar
Scopidae	Çekiçbaşlıgiller	Ciconiidae	Leylekler
Balaenicipitidae	Pabuçgagalıgiller	Threskiornithidae	Aynaklar ve Kaşıkçılar
Phoenicopteridae	Flamingolar	Anhimidae	Çıglıkçılar
Anatidae	Ördekler, Kazlar ve Kuğular	Gruidae	Turnalar
Aramidae	Batalıkkuşu Turnasıgiller	Rallidae	Suyveleri ve Mekeler
Heliornithidae	Dalgıç Sutavuğugiller	Eurypygidae	Güneş Balabanları
Jacaniidae	Jakanagiller	Rostratulidae	Boyalıçulluklar
Dromadidae	Yengeç Yağmurcunları	Haematopodidae	Poyrazkuşları
Ibidorhynchidae	Aynakgagalar	Recurvirostridae	Kılıçgagagiller
Burhinidae	Kocagözler	Glareolidae	Batalıkkırlangıçgiller
Charadriidae	Yağmurcunlar	Scolopacidae	Düdükcünler ve Çulluklar
Pedionomidae	Kırkoşanıgiller	Thinocoridae	Kum Çulluğugiller
Laridae	Martılar ve Sumrular	Anseranatidae	Ayrıkayaklı Kazgiller

Kara Avcılığı Kanununun 2. ve 4. maddelerine dayanılarak Bakanlığımızca belirlenen yaban hayvanları listesinde yer alan 490 kuş türünden 162'si Uluslararası Sulak Alanlar Kurumunca su kuşu kabul edilen familyalar içerisinde yer almaktadır. Bunun dışında ülkemizde, sulak alanlara ekolojik olarak bağlı yaşayan Saz delicesi (*Circus aeruginosus*), Büyük orman kartalı (*Aquila clanga*), Akkuyruklu kartal (*Haliaeetus albicilla*) Balık kartalı (*Pandion haliaetus*) türleri ile Yalıçapkını (*Alcidae*) ve Yelkovan (*Procellariidae*) familyasına ait türler de su kuşu olarak değerlendirilmekte ve sayım sonuçlarına dahil edilmektedir.

2.2 Sayımların Maksadı

- ✓ Türkiye'deki sulak alan işleyişini ve kullanım faaliyetlerini izlemek,
- ✓ Koruma çalışmalarına altlık oluşturmak,
- ✓ Yıllara göre tür sayısı ve popülasyon büyüklüğündeki değişiklikleri takip etmek,
- ✓ Nesli tehlike altında olan türler için hazırlanacak tür eylem planlarına altlık oluşturmak,
- ✓ Sayım sonuçlarına göre; sulak alanlar, su kuşları ve çevre konularında kamuoyunun bilgilendirilmesine katkı sağlamak ve farkındalığı artırmak,
- ✓ Ülkemizdeki kuş gözlemcilerine uygulamalı eğitim imkânı sunmaktır.

2.3 Sayım Yöntemi

Sayımlar genel sayım koordinatörü desteğinde bölgesel sayım koordinatörleri aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Bölgesel sayım koordinatörleri genel sayım koordinatörünün kendisinden

sayım yapmasını istediği alanlar için planlama yapar. Bu planlama, gönüllülerin belirlenmesi, hangi alana hangi ekibin gideceği, sayımın ne zaman yapılacağı, sayım için gerekli olan araç ve gereç ihtiyacının belirlenmesi, varsa eksiklerin genel koordinatörle işbirliği içerisinde giderilmesi ve sayım için gerekli harcamaların belirlenmesini kapsar. Bölgesel koordinatörler sayım ekiplerinin ulaşım, konaklama, beslenme ve güvenlik gibi ihtiyaçlarının karşılanmasından genel koordinatör ile birlikte ortaklaşa sorumludur.

Sayımlar için bölgesel sayım ekiplerinin yeterli olmadığı alanlarda gezici sayım ekipleri oluşturulur.

Ekipler, sayım yaptıkları her bir alan için ayrı bir kayıt formu doldurur. Bu form, kuş bilgilerinin yanı sıra alandaki doğal yaşam alanları (habitat), meteorolojik koşullar ve alana yönelik tehditler gibi bilgileri de içerir. Sayım noktaları, önceki yılların bilgileri, alan haritaları ve GPS yardımıyla belirlenir.

Sayımlar, çoğunlukla daha önceki KOSKS'larda kaydedilen ve güncelleştirilen noktalarda, normal şartlarda tüm sulak alan taranacak şekilde ve standart sayım teknikleri kullanılarak yapılır. Bir sulak alandaki sayım, bir günde tamamlanır. Kuşların gece hareketleri, sayımı farklı günlerde yapmayı geçersiz kılmaktadır. Maksat alandaki sayımları detaylı ama en hızlı şekilde bitirmektir. Bu, bize asgari kuş hareketini sunacağından sayımlar da bir o kadar doğru olacaktır. Standart sayım tekniklerinin uygulanma maksadı sayımların alanın büyük çoğunluğunu kapsaması ve ayrı grupların aynı alanı iki kere sayması gibi mükerrer sayımlara engel olmaktır. Sayım ekipleri alan içerisinde herhangi bir sebeple (avcı baskısı, gölde tekne hareketi ve yırtıcı canlılar vb.) yer değiştiren kuş ya da kuş grupları tespit ettiğinde bunları sayıca ve ilerleme yönü belirterek not eder. Neticede bu grupların yer değiştirme yönüne bağlı olarak toplam sayım listesine ekler ya da mükerrer sayıma sebebiyet vermemek adına listeden çıkarır.

Resim 1. Tarım Orman Bakanlığı 7. Bölge Müdürlüğü KOSKS Ekibi

Kuşlar, grupların yoğunluğuna ve grup içerisindeki tür çeşitliliğine göre tek tek sayılabilir. Sayıca büyük grupların sayılması için ise 5'er, 10'ar, 20'şer bireylik gruplar ya da grubun büyüklüğüne bağlı olarak arazide belirlenen uygun sayıda kümelendirilir. Yapılan bilimsel çalışmalar sayıca büyük kuş gruplarının kümelenecek sayılmasının teker teker sayımdan çok daha doğru sonuçlar verdiğini ortaya koymuştur.

Sayımlar sırasında hava ve ışık şartlarının kötü olduğu, alanın yeterince görülemediği, zamanın daraldığı, kuşların çok kalabalık, hareketli ya da çok uzakta olduğu ve tür ayrımının sağlıklı olarak yapılamadığı durumlarla da karşılaşılabilir. Bu tarz durumlarda sayım uzmanı alanda bulunan kuşları tahminen kümeleyerek sayar. Bu durum su kuşu popülasyonunun minimum büyüklüğü hakkında çok önemli bilgiler vermesi sebebiyle önem taşımaktadır. Bunlar kayıt formlarında 'tanımsız su kuşu' olarak kaydedilen kuşlardır.

KOSKS için Bölge Müdürlükleri bazında Bakanlık personeli, üniversiteler, sivil toplum kuruluşlarından katılımcılar ve gönüllülerin yer aldığı ekipler oluşturulmuştur.

3. 2024 SAYIMLARI

2024 KOSKS çalışmaları 11 Ocak - 25 Ocak tarihleri arasında yapılmıştır. 2024 Sayımları sırasında 143 alanda kuş hareketliliği gözlemlenmiştir. Sayımlar; Bölge Müdürlüklerimiz ile üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları arasında imzalanan protokoller kapsamında gerçekleştirilmiştir. Protokol yapılmayan yerlerde ise sayımlar gönüllüler tarafından yapılmıştır. Sayımlara Bakanlığımız Bölge Müdürlükleri tarafından katılım ve destek sağlanmıştır.

Genel Müdürlükçe 2024 yılında KOSKS için geçmiş yıllarda yapılan sayımların sürekliliğinin sağlanabilmesi amacıyla 137 sulak alan belirlenmiştir (Tablo 2).

Tablo 2. Genel Müdürlükçe Belirlenen Alanlar

Sıra No	Alan Adı	İl	Sıra No	Alan Adı	İl
1	Küçükçekmece Gölü	İstanbul	70	Kastabala Vadisi	Osmaniye
2	İstanbul Boğazı	İstanbul	71	Gölbaşı Gölü	Hatay
3	Terkos Gölü	İstanbul	72	Samandağ	Hatay
4	Büyükçekmece Gölü	İstanbul	73	Reyhanlı Baraj Gölü	Hatay
5	Ömerli Barajı	İstanbul	74	Amik	Hatay
6	İzmit Körfezi	Kocaeli	75	Beyşehir Gölü	Konya
7	Kandıra Seyrek YHGS Kıyıları	Kocaeli	76	Kulu (Düden) Gölü	Konya
8	Sapanca Gölü	Sakarya	77	Bolluk Gölü	Konya
9	Acarlar Longozu	Sakarya	78	Tersakan Gölü	Konya
10	Sakarya Kıyıları	Sakarya	79	Akşehir Gölü	Konya
11	Meriç Deltası	Edirne	80	Kozanlı Gökgöl	Konya
12	Erikli Lagünü	Edirne	81	Ereğli Sazlıkları	Konya
13	İğneada Langozu	Kırklareli	82	Çavuşçı (Ilgın) Gölü	Konya
14	Uluabat Gölü	Bursa	83	Sarıyar Barajı / Nallıhan Kuş Cenneti	Ankara
15	İznik Gölü	Bursa	84	Hirfanlı Barajı	Ankara
16	Kocaçay Deltası	Bursa	85	Kapulukaya Barajı	Kırıkkale
17	Hersek Lagünü	Yalova	86	Tol Gölü	Ankara
18	Saros Körfezi	Çanakkale	87	Yeniçağa Gölü	Bolu
19	Gökçeada Lagünü	Çanakkale	88	Gölyaka Efteni Gölü	Düzce
20	Gönen Çayı Deltası	Balıkesir	89	Seyfe Gölü	Kırşehir
21	Manyas Gölü	Balıkesir	90	Sinop Kıyıları	Sinop
22	Karkamış Barajı	Şanlıurfa	91	Sarıkuş Gölü	Sinop
23	Birecik Barajı	Şanlıurfa	92	Filyos Deltası	Zonguldak
24	Atatürk Barajı	Adıyaman	93	Kızılırmak Deltası	Samsun
25	Tahtaköprü Barajı	Gaziantep	94	Yeşilirmak Deltası	Samsun
26	Gediz Deltası	İzmir	95	Ladik Gölü	Samsun
27	Gebekirse Gölü	İzmir	96	Samsun Merkez kıyıları	Samsun
28	İzmir Körfezi	İzmir	97	Ordu kıyıları	Ordu
29	Kutlu Aktaş Barajı	İzmir	98	Yedikır Barajı	Amasya
30	Bakırçay Deltası	İzmir	99	Kaz gölü	Tokat
31	Tahtalı Barajı	İzmir	100	Giresun kıyıları	Giresun
32	Demirköprü Barajı	Manisa	101	Trabzon kıyıları	Trabzon
33	Marmara Gölü	Manisa	102	Rize kıyıları	Rize

Sıra No	Alan Adı	İl	Sıra No	Alan Adı	İl
34	Büyük Menderes Gölü	Aydın	103	Artvin kıyıları	Artvin
35	Azap Gölü	Aydın	104	Kuyucuk Gölü	Kars
36	Bafa Gölü	Aydın	105	Tortum Gölü	Erzurum
37	Metruk Tuzlası	Muğla	106	Aktaş Gölü	Ardahan
38	Güllük Dalyanı	Muğla	107	Aygır Gölü	Kars
39	Köyceğiz Gölü	Muğla	108	Çalı Gölü	Kars
40	Işıklı Gölü	Denizli	109	Çıldır Gölü	Ardahan
41	Acıgöl	Denizli	110	Doğubeyazıt Sazlıkları	Ağrı
42	Çardak-Beylerli Gölü	Denizli	111	Putka Gölü	Ardahan
43	Karamık Sazlıkları	Afyonkarahisar	112	Sarısu Ovası Sulak Alanları	Ağrı
44	Karakuyu Gölü	Afyonkarahisar	113	Ekşisu Sazlıkları	Erzincan
45	Eber Gölü	Afyonkarahisar	114	Aras Karasu Taşkınları Sulak Alanı	Iğdır
46	Balıkdamı	Eskişehir	115	Bendimahi Sulakalanı	Van
47	Karataş Gölü	Burdur	116	Akgöl	Van
48	Burdur Gölü	Burdur	117	Çelebibağ Sazlıkları	Van
49	Salda Gölü	Burdur	118	Dönemeç Deltası	Van
50	Göhlisar Gölü	Burdur	119	Karasu Deltası	Van
51	Yarışlı Gölü	Burdur	120	Turna (Keşiş) Gölü	Van
52	Çorak Gölü	Burdur	121	Erçek Gölü	Van
53	Yazır Gölü	Burdur	122	Van Gölü	Van
54	Demre Kuş Cenneti	Antalya	123	Ahlat Sazlığı	Bitlis
55	Ova Gölü Sazlıkları	Antalya	124	Nazik Gölü	Bitlis
56	Avlan Gölü	Antalya	125	Arin (Sodalı) Gölü	Bitlis
57	Kovada Gölü	Isparta	126	Heybeli (Norşin) Gölü	Bitlis
58	Eğirdir Gölü	Isparta	127	İron Sazlığı	Bitlis
59	Sultansazlığı	Kayseri	128	Bulanık Ovası Sulak Alanları	Muş
60	Hürmetçi Sazlıkları	Kayseri	129	Yüksekova(Nehil) Sazlıkları	Hakkâri
61	Tuzla Palas Gölü	Kayseri	130	Karakaya Barajı	Malatya
62	Göksu Deltası	Mersin	131	Keban Barajı Gövde Önü	Elazığ
63	Dipsiz Lagünü	Mersin	132	Keban Barajı Güney	Elazığ
64	Tuzla Gölü	Adana	133	Tödürge Gölü	Sivas
65	Akyatan Gölü	Adana	134	Ulaş Gölü	Sivas
66	Ağyatan Gölü	Adana	135	Hazar Gölü	Elazığ
67	Yumurtaalık Lagünü	Adana	136	Batman Barajı	Batman
68	Çatalan Barajı	Adana	137	Devegeçidi Barajı	Diyarbakır
69	Seyhan Barajı	Adana			

Genel Müdürlükçe belirlenerek sayım yapılması talimatlanan 137 sulak alanının tamamı ziyaret edilmiş olup, sayımların tamamlanma durumu şu şekildedir:

- ✓ Burdur İlinde yer alan Karataş Gölü, Çorak Gölü, Yazır Gölü kurumuş halde olduğundan su kuşu gözlemlenememiştir.
- ✓ Antalya İlinde yer alan Ova Gölü Sazlıkları ziyaret edilmiş, alanda su olmadığından su kuşu gözlemlenememiştir.

- ✓ Hatay İlinde yer alan Amik Gölü'nde yağış ile yollar kapalı olduğundan gözlem noktalarına ulaşılammış ve su kuşu gözlemlenememiştir.
- ✓ Konya İlinde yer alan Tersakan Gölünde su olmadığından su kuşu gözlemlenememiştir.
- ✓ Kırşehir İlinde yer alan Seyfe Gölünde su olmadığından su kuşu gözlemlenememiştir.
- ✓ Ardahan İlinde;
 - Çıldır, Aktaş ve Putka Göllerinde yükselti ve iklim koşullarından dolayı tamamen don olması nedeniyle su kuşu gözlemlenememiştir.
- ✓ Kars İlinde;
 - Çalı Gölünde yükselti ve iklim koşullarından dolayı tamamen don olması nedeniyle su kuşu gözlemlenememiştir.
- ✓ Van İlinde yer alan Turna (Kesiş) Gölü ve Akgölün tamamen don olması ve yoğun kar yağışı nedeniyle su kuşu gözlemlenememiştir.
- ✓ Bitlis İlinde yer alan Heybeli Gölünde yüzey buzla kaplı olduğundan su kuşu gözlemlenmemiştir.

Resim 2. Tarım Orman Bakanlığı 13. Bölge Müdürlüğü Aygır Gölü KOSKS Çalışmaları

Ayrıca 2024 yılı KOSKS çalışmaları kapsamında, Genel Müdürlükçe belirlenen 137 sulak alanın dışında, Bölge Müdürlüklerimiz, yerel üniversite, STK ve gönüllü kuş gözlemcileri işbirliği ile 42 sulak alan daha ziyaret edilmiştir.

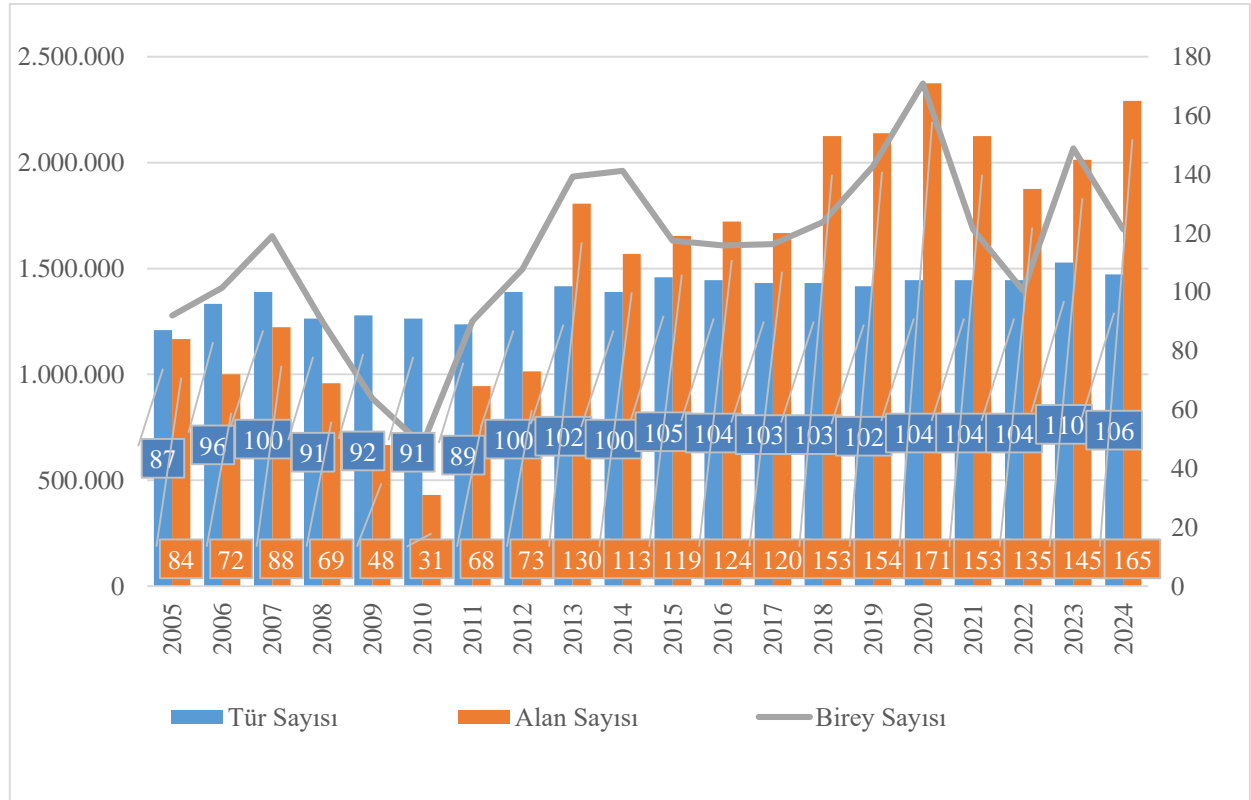
Genel Müdürlüğümüz koordinasyonunda, Bakanlığımız Bölge Müdürlükleri'nin, üniversite, STK ve gönüllü kuş gözlemcilerinin işbirliğiyle 2024 yılı KOSKS çalışmaları kapsamında 57 farklı ilde 179 sulak alan ziyaret edilmiştir. Ziyaret edilen alanlardan 14'ünde don, buzlanma, kar yağışı, sulak alanın kuruması vs. nedenlerle kuş hareketliği olmadığından su kuşu gözlemlenememiştir.

3.1 Sayım Sonuçları

Türkiye genelinde 2024 yılı sayımlarında 179 sulak alan ziyaret edilmiştir. Ancak kuş hareketliliği olan, alan sayısı ise 165'tir. Geçmiş yıllara ait sayımlarda kuş hareketliliği olmayan alanlarla ilgili düzenli kayıt olmadığından, diğer bir deyişle geçmiş yıllara ait sulak alan kayıtlarının yalnızca kuş hareketliliği görülen alanlar olması nedeniyle, sayım yapılan alan sayısı kuş hareketliliği görülen alan sayısı olarak kabul edilecektir.

Ülkemizde 2024 yılı KOSKS çalışmalarında 165 alanda, 106 kuş türünden 1.684.756 su kuşu sayılmıştır.

Ülkemizde ilki 1967 yılında yapılan KOSKS çalışması bu yıl itibarıyla 40. kez gerçekleştirilmiştir. 2005 yılından itibaren aralıksız yapılan sayımlar sonucu elde edilen 20 yıllık veriler derlenerek Grafik 1'de verilmiştir.

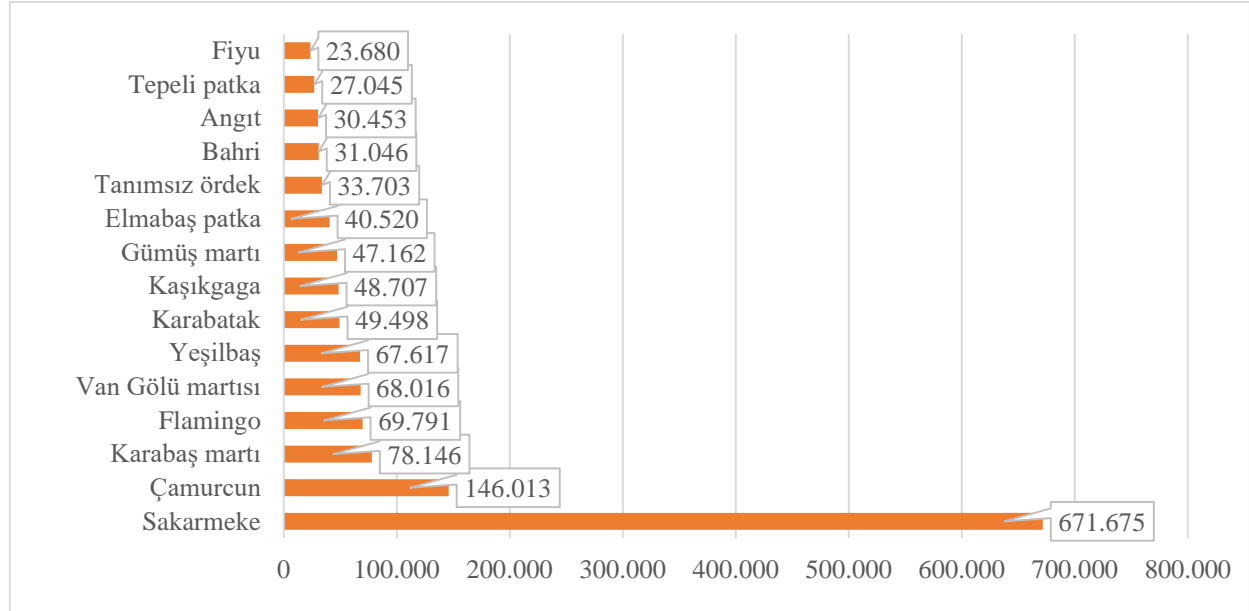

Grafik 1. 2005-2024 Yılları Sayım Yapılan Alan, Tür ve Birey Sayıları

Yıllara göre sayım yapılan alan sayısı ve sayılan su kuşu ilişkisine bakıldığında (Grafik 1), toplam su kuşu sayısı ile sayılan alan arasında oransal bir ilişki olmadığı görülmektedir. Toplam su kuşu sayısındaki değişiklikte, sayılan alanların sayısal çokluğunun yanında sayım yapılan alanların büyüklüğü ve niteliği ile sayım gününün hava koşullarının da etkili olduğu bilinmektedir.

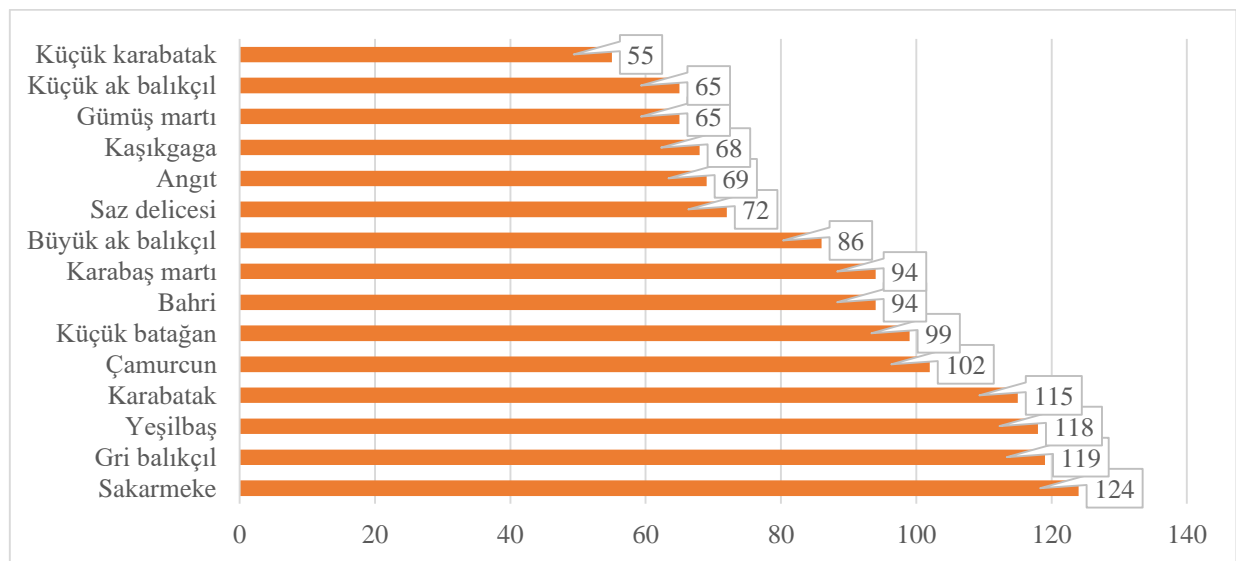
3.1.1 Tür Bazında Sonuçlar

2024 yılı sayımlarında 165 alanda en fazla görülen ilk 15 tür Grafik 2’de yer almaktadır. Bunun yanında sayıca en az görülen türler ise 1’er bireyle Ada martısı, Karasırtlı martı, Pufla, Sarıbacaklı kumkuşu, Sibiryazı kazı, Sürmeli kumkuşu iken 2’şer bireyle Bataklik düdükçünü, Kara ördek, Karaayaklı martı, Kızılgerdanlı dalgıç, Orman düdükçünü, Tarla kazı olmuştur.

Grafik 2. En Fazla Görülen 15 Tür

Sayımlarda tespit edilen türlerin kaç farklı alanda gözlemlendiğine ilişkin olarak, görece yaygın olarak gözlenen ilk 15 tür Grafik 3’te verilmektedir. En yaygın 3 türün Sakarmeke, Gri balıkçıl ve Yeşilbaş olduğu gözlenmektedir. Bunun yanında Ada martısı, Gülen sumru, Kara ördek, Karasırtlı martı, Kızılgerdanlı dalgıç, Kulaklı batağan, Küçük sakarca, Pufla, Sarıbacaklı kumkuşu, Sibiryazı kazı, Sürmeli kumkuşu, Tarla kazı, Taşçeviren 1 alanda gözlemlenmiştir.

Grafik 3. Farklı alanlarda en yaygın görülen ilk 15 tür

2024 yılı sayımlarında gözlemlenen türlerin birey sayıları, kaç alanda görüldüğü, en fazla hangi alanda tespit edildikleri ile IUCN kategorileri bilgileri Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3. Türlerin sayım sonuçlarına ilişkin bazı bilgiler

Tür Adı	Bilimsel adı	Birey Sayısı	Görüldüğü Alan Sayısı	En Fazla Sayıldığı Alan ve Birey Sayısı	IUCN
Ada martısı	<i>Ichthyaetus audouinii</i>	1	1	Gökçeada Lagünü - 1	VU
Ak kumkuşu	<i>Calidris alba</i>	178	7	Yumurtalık Lagünü - 62	LC
Ak pelikan	<i>Pelecanus onocrotalus</i>	100	8	Uluabat Gölü - 57	LC
Akça cılıbit	<i>Charadrius alexandrinus</i>	997	14	Tuzla Lagünü - 300	LC
Akdeniz martısı	<i>Ichthyaetus melanocephalus</i>	290	12	Samsun Kıyıları - 233	LC
Akkanatlı sumru	<i>Chlidonias leucopterus</i>	58	11	Hirfanlı Barajı - 21	LC
Akkuyruklu kartal	<i>Haliaeetus albicilla</i>	5	3	Beyşehir Gölü, Yeniçağa Gölü - 2	LC
Alaca yalıçapkını	<i>Ceryle rudis</i>	63	11	Yumurtalık Lagünü - 17	LC
Altın yağmurcun	<i>Pluvialis apricaria</i>	1.953	6	Kızılırmak Deltası - 953	LC
Angıt	<i>Tadorna ferruginea</i>	30.453	69	Hürmetçi Sazlığı - 5.600	LC
Bahri	<i>Podiceps cristatus</i>	31.046	94	Filyos Deltası - 5.960	LC
Balaban	<i>Botaurus stellaris</i>	8	7	Kovada Gölü - 2	LC
Balık kartalı	<i>Pandion haliaetus</i>	13	6	Büyük Menderes Deltası - 4	LC
Bataklık düdükçünü	<i>Tringa stagnatilis</i>	2	2	Alaçatı Koyu, Beyşehir Gölü - 1	LC
Boz kaz	<i>Anser anser</i>	1.157	8	Çavuşçu-İlgın Gölü - 1.094	LC
Boz ördek	<i>Anas strepera</i>	5.602	44	Kızılırmak Deltası - 3.617	LC
Büyük ak balıkçıl	<i>Ardea alba</i>	3.170	86	Büyük Menderes Deltası - 344	LC
Büyük karabaş martı	<i>Ichthyaetus ichthyaetus</i>	2.442	21	Karakaya Barajı - 1.223	LC
Büyük kumkuşu	<i>Calidris canutus</i>	26	3	Gediz Deltası - 21	NT
Büyük orman kartalı	<i>Clanga clanga</i>	7	2	Akyatan Lagünü - 5	VU
Çamurcun	<i>Anas crecca</i>	146.013	102	Kızılırmak Deltası - 31.643	LC
Çamurçulluğu	<i>Limosa limosa</i>	546	7	Yumurtalık Lagünü - 487	NT
Çeltikçi	<i>Plegadis falcinellus</i>	26	2	Bafa Gölü - 24	LC
Dere düdükçünü	<i>Actitis hypoleucos</i>	26	12	Bafa Gölü, Gediz Deltası, Uluabat Gölü - 4	LC
Dikkuyruk	<i>Oxyura leucocephala</i>	3.623	7	Uluabat Gölü - 3.585	EN
Döğüşkenkuş	<i>Philomachus pugnax</i>	114	3	Kızılırmak Deltası - 110	LC
Elmabaş patka	<i>Aythya ferina</i>	40.520	52	Uluabat Gölü - 14.639	VU

Tür Adı	Bilimsel adı	Birey Sayısı	Görüldüğü Alan Sayısı	En Fazla Sayıldığı Alan ve Birey Sayısı	IUCN
Fiyu	<i>Anas penelope</i>	23.680	52	Büyük Menderes Deltası - 4.468	LC
Flamingo	<i>Phoenicopterus roseus</i>	69.791	39	Gediz Deltası - 24.680	LC
Gri balıkçıl	<i>Ardea cinerea</i>	4.288	615	Keban Barajı Gövde Önü - 615	LC
Gülen sumru	<i>Gelochelidon nilotica</i>	5	1	Tuzla Lagünü - 5	LC
Gümüş martı	<i>Larus michahellis</i>	47.162	65	Trabzon Kıyıları - 6.068	LC
Gümüş yağmurcun	<i>Pluvialis squatarola</i>	1.172	18	Büyük Menderes Deltası - 366	LC
Halkalı cılıbt	<i>Charadrius hiaticula</i>	73	7	Akyatan Lagünü - 20	LC
Hazar martısı	<i>Larus cachinnans</i>	1.651	2	Tahtaköprü Baraj Gölü YHGS - 1.650	LC
Hazar sumrusu	<i>Hydroprogne caspia</i>	48	5	Yumurtalık Lagünü - 21	LC
İncegagalı martı	<i>Chroicocephalus genei</i>	494	15	Gediz Deltası - 251	LC
İzmir yalıçapkını	<i>Halcyon smyrnensis</i>	31	8	Dipsiz Lagünü - 13	LC
Kadife ördek	<i>Melanitta fusca</i>	16	2	Yeşilirmak Deltası - 14	VU
Kara kızılback	<i>Tringa erythropus</i>	65	10	Beyşehir Gölü - 18	LC
Kara leylek	<i>Ciconia nigra</i>	81	5	Kızılırmak Deltası - 70	LC
Kara ördek	<i>Melanitta nigra</i>	2	1	Yeşilirmak Deltası - 2	LC
Karaayaklı martı	<i>Rissa tridactyla</i>	2	2	Dalyan Lagünü, Trabzon Kıyıları - 1	VU
Karabaş martı	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	78.146	94	Samsun Kıyıları - 9.426	LC
Karabatak	<i>Phalacrocorax carbo</i>	49.498	115	Keban Barajı Gövde Önü - 4.524	LC
Karaboyunlu batağan	<i>Podiceps nigricollis</i>	6.491	43	Eğirdir Gölü - 3.561	LC
Karagagalı sumru	<i>Thalasseus sandvicensis</i>	161	14	Gediz Deltası - 54	LC
Karagerdanlı dalğıç	<i>Gavia arctica</i>	3.064	13	Rize Kıyıları - 702	LC
Karakarınlı kumkuşu	<i>Calidris alpina</i>	17.010	25	Gediz Deltası - 5.202	LC
Karasırtlı martı	<i>Larus fuscus</i>	1	1	Gediz Deltası - 1	LC
Kaşıkcı	<i>Platalea leucorodia</i>	363	14	Büyük Menderes Deltası - 89	LC
Kaşıkgaga	<i>Anas clypeata</i>	48.707	68	Bendimahı Sulak Alanı - 9.100	LC
Kervançulluğu	<i>Numenius arquata</i>	1.169	17	Gediz Deltası - 527	NT
Kılıçgaga	<i>Recurvirostra avosetta</i>	2.811	17	Gediz Deltası - 1.317	LC
Kilkuyruk	<i>Anas acuta</i>	19.111	39	Meriç Deltası - 9.568	LC
Kızılback	<i>Tringa totanus</i>	1.434	39	Gediz Deltası - 363	LC

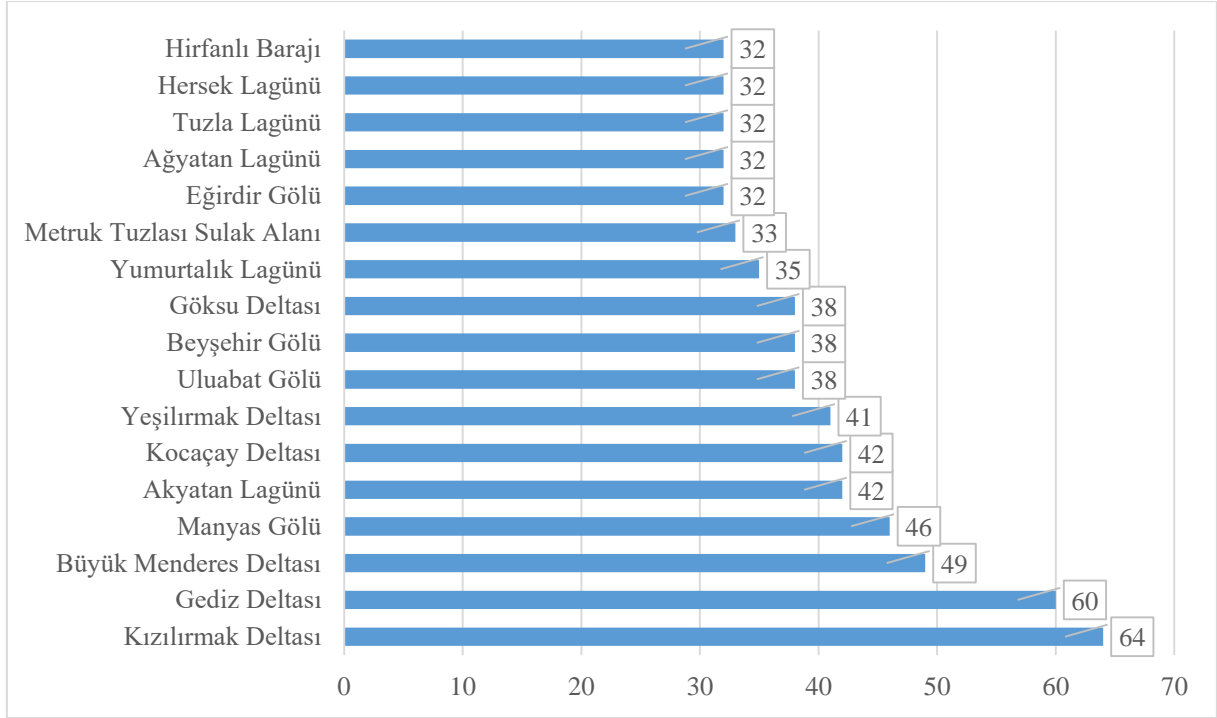
Tür Adı	Bilimsel adı	Birey Sayısı	Görüldüğü Alan Sayısı	En Fazla Sayıldığı Alan ve Birey Sayısı	IUCN
Kızılboyunlu batağan	<i>Podiceps grisegena</i>	3	3	Kızılırmak Deltası, Köyceğiz Gölü, Yeşilirmak Deltası - 1	LC
Kızılgerdanlı dalgıç	<i>Gavia stellata</i>	2	1	Kızılırmak Deltası - 2	LC
Kızkuşu	<i>Vanellus vanellus</i>	10.475	31	Kızılırmak Deltası - 8.311	NT
Korsanmartı	<i>Stercorarius parasiticus</i>	5	4	Samsun Kıyıları - 2	LC
Kuşu	<i>Cygnus olor</i>	595	11	Meriç Deltası - 406	LC
Kulaklı batağan	<i>Podiceps auritus</i>	3	1	Saros Körfezi - 3	VU
Küçük ak balıkçıl	<i>Egretta garzetta</i>	1.104	65	Kastabala Vadisi - 198	LC
Küçük batağan	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	5.065	99	Hazar Gölü - 518	LC
Küçük gümüş martı	<i>Larus canus</i>	132	7	Filyos Deltası - 47	LC
Küçük karabatak	<i>Microcarbo pygmeus</i>	4.224	55	Meriç Deltası - 1.016	LC
Küçük kuğu	<i>Cygnus columbianus</i>	5.128	9	Meriç Deltası - 4.693	LC
Küçük kumkuşu	<i>Calidris minuta</i>	1.177	13	Kocaçay Deltası - 370	LC
Küçük martı	<i>Hydrocoloeus minutus</i>	128	8	İğneada Longozu - 77	LC
Küçük sakarca	<i>Anser erythropus</i>	4	1	Erçek Gölü - 4	VU
Leylek	<i>Ciconia ciconia</i>	34	5	Atatürk Barajı - 19	LC
Macar ördeği	<i>Netta rufina</i>	22.955	19	Beyşehir Gölü - 12.467	LC
Mahmuzlu kızkuşu	<i>Vanellus spinosus</i>	1.435	12	Manyas Gölü - 680	LC
Orman düdükçünü	<i>Tringa glareola</i>	2	2	Kırkgözhan Sazlıkları, Kocaçay Deltası - 1	LC
Ötücü kuğu	<i>Cygnus cygnus</i>	1.704	5	Meriç Deltası, 1.417	LC
Pasbaş patka	<i>Aythya nyroca</i>	684	18	Mogan Gölü - 207	NT
Poyrazkuşu	<i>Haematopus ostralegus</i>	70	3	Büyük Menderes Deltası - 37	NT
Pufla	<i>Somateria mollissima</i>	1	1	Yeşilirmak Deltası - 14	NT
Sakarca	<i>Anser albifrons</i>	1.142	5	Sultansazlığı - 1.000	LC
Sakarmeke	<i>Fulica atra</i>	671.675	124	Beyşehir Gölü - 174.764	LC
Sarıbacaklı kumkuşu	<i>Calidris temminckii</i>	1	1	Gediz Deltası - 1	LC
Saz delicesi	<i>Circus aeruginosus</i>	864	72	Kızılırmak Deltası - 159	LC
Sazhorozu	<i>Porphyrio porphyrio</i>	892	4	Kızılırmak Deltası - 807	LC
Sığır balıkçılı	<i>Bubulcus ibis</i>	382	14	Kızılırmak Deltası - 145	LC

Tür Adı	Bilimsel adı	Birey Sayısı	Görüldüğü Alan Sayısı	En Fazla Sayıldığı Alan ve Birey Sayısı	IUCN
Sibirya kazı	<i>Branta ruficollis</i>	1	1	Arın Gölü - 1	VU
Suçulluğu	<i>Gallinago gallinago</i>	358	26	Sarıyar Barajı - 89	LC
Sukılavuzu	<i>Rallus aquaticus</i>	32	13	Uluabat Gölü - 10	LC
Sumru	<i>Sterna hirundo</i>	81	3	Devegeçidi Barajı - 49	LC
Suna	<i>Tadorna tadorna</i>	11.237	40	Gediz Deltası - 3.695	LC
Sutavuğu	<i>Gallinula chloropus</i>	874	53	Uluabat Gölü - 95	LC
Sürmeli kumkuşu	<i>Limicola falcinellus</i>	1	1	Gediz Deltası - 1	LC
Sütlabi	<i>Mergellus albellus</i>	136	5	Manyas Gölü - 113	LC
Tarakdiş	<i>Mergus serrator</i>	170	10	Yeşilirmak Deltası - 63	LC
Tarla Kazı	<i>Anser fabalis</i>	2	1	Acıgöl - 2	LC
Taşçeviren	<i>Arenaria interpres</i>	3	1	Gediz Deltası - 3	LC
Tepeli karabatak	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>	346	12	Zonguldak Kıyıları - 172	LC
Tepeli patka	<i>Aythya fuligula</i>	27.045	38	Beyşehir Gölü - 6.628	LC
Tepeli pelikan	<i>Pelecanus crispus</i>	1.338	16	Büyük Menderes Deltası - 390	NT
Turna	<i>Grus grus</i>	5.207	12	Yumurtalık Lagünü - 2.395	LC
Uzunbacak	<i>Himantopus himantopus</i>	16	4	Gediz Deltası - 10	LC
Van Gölü martısı	<i>Larus armenicus</i>	68.016	52	Hazar Gölü - 15.291	LC
Yalıçapkını	<i>Alcedo atthis</i>	156	44	Yeşilirmak Deltası - 18	LC
Yelkovan	<i>Puffinus yelkouan</i>	12.070	14	Zonguldak Kıyıları - 8.750	VU
Yeşil düdükçün	<i>Tringa ochropus</i>	230	36	Devegeçidi Barajı, Keban Barajı - 25	LC
Yeşilbacak	<i>Tringa nebularia</i>	262	20	İzmit Körfezi - 86	LC
Yeşilbaş	<i>Anas platyrhynchos</i>	67.617	118	Kızılırmak Deltası - 24.452	LC

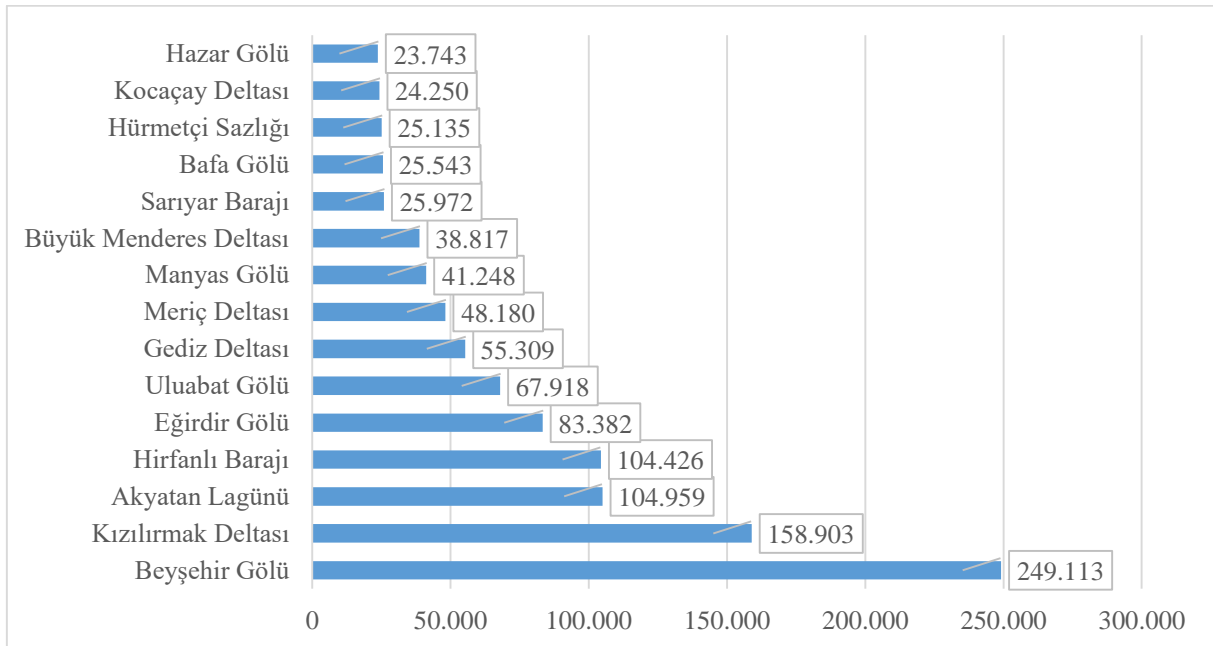
3.2.2 Alan Bazında Sonuçlar

2024 yılı sayımlarında 145 alan içerisinde tür çeşitliliğinin en fazla olduğu ilk 15 alan Grafik 4'te yer almaktadır. Bunun yanında tür çeşitliliğinin en az olduğu alanlar ise 1 türle Çardak Beylerli Gölü olmuştur.

Grafik 4. Tür çeşitliliği en fazla olan 15 alan

2024 yılı sayımlarında en fazla bireyi barındıran ilk 15 alan Grafik 5'te yer almaktadır. Bunun yanında en az birey sayısı barındıran alanlar ise 2 birey görülen Kuyucuk Gölü olmuştur.

Grafik 5. En fazla su kuşu bireyi barındıran ilk 15 alan

2024 yılı sayımlarında kuş hareketliliği tespit edilen tüm alanlardaki özet bilgiler Tablo 4'te toplamda verilmiştir

Tablo 4. Sayım Yapılan Alanlara İlişkin Sonuçlar

Bölge Müdürlüğü	İl	Alan Adı	Birey Sayısı	Tür Sayısı
1. Bölge Müdürlüğü	Sakarya	Acarlar Longozu YHGS	36	5
1. Bölge Müdürlüğü	Sakarya	Büyük Akgöl	98	4
1. Bölge Müdürlüğü	İstanbul	Büyükçekmece Gölü	15696	22
1. Bölge Müdürlüğü	Edirne	Erikli Tuzla Lagünü	98	3
1. Bölge Müdürlüğü	Kırklareli	İğneada Longozu	1806	19
1. Bölge Müdürlüğü	İstanbul	İstanbul Boğazı	6796	6
1. Bölge Müdürlüğü	Kocaeli	İzmit Körfezi	3613	21
1. Bölge Müdürlüğü	İstanbul	Kamil Abdus Gölü	785	14
1. Bölge Müdürlüğü	Kocaeli	Kandıra Seyrek YHGS Kıyıları	124	6
1. Bölge Müdürlüğü	İstanbul	Küçükçekmece Gölü	5959	15
1. Bölge Müdürlüğü	Edirne	Meriç Deltası	48180	30
1. Bölge Müdürlüğü	İstanbul	Ömerli Barajı	516	8
1. Bölge Müdürlüğü	Sakarya	Sakarya Kıyıları	189	4
1. Bölge Müdürlüğü	Sakarya	Sapanca Gölü	4885	15
1. Bölge Müdürlüğü	İstanbul	Terkos Gölü	1478	12
2. Bölge Müdürlüğü	Çanakkale	Gökçeada Lagünü	4765	21
2. Bölge Müdürlüğü	Balıkesir	Gönen Çayı Deltası	509	16
2. Bölge Müdürlüğü	Yalova	Hersek Lagünü	10297	32
2. Bölge Müdürlüğü	Bursa	İznik Gölü	7256	28
2. Bölge Müdürlüğü	Bursa	Kocaçay Deltası	24250	42
2. Bölge Müdürlüğü	Balıkesir	Manyas Gölü	41248	46
2. Bölge Müdürlüğü	Çanakkale	Saros Körfezi	6815	29
2. Bölge Müdürlüğü	Bursa	Uluabat Gölü	67918	38
3. Bölge Müdürlüğü	Adıyaman	Atatürk Barajı	11073	17
3. Bölge Müdürlüğü	Şanlıurfa	Birecik Barajı	1042	17
3. Bölge Müdürlüğü	Şanlıurfa	Karkamış Barajı	8570	26
3. Bölge Müdürlüğü	Gaziantep	Tahtaköprü Baraj Gölü YHGS	7039	11
4. Bölge Müdürlüğü	Muğla	Ak Göl	31	4
4. Bölge Müdürlüğü	İzmir	Alaçatı Koyu	105	11
4. Bölge Müdürlüğü	Aydın	Avşar Gölü	21	5
4. Bölge Müdürlüğü	Aydın	Azap Gölü	38	13
4. Bölge Müdürlüğü	Aydın	Bafa Gölü	25543	30
4. Bölge Müdürlüğü	İzmir	Bakırçay Deltası	1866	25
4. Bölge Müdürlüğü	Muğla	Baldımaç Gölü	105	4
4. Bölge Müdürlüğü	İzmir	Belevi Gölü	1084	15
4. Bölge Müdürlüğü	Aydın	Büyük Menderes Deltası	38817	49
4. Bölge Müdürlüğü	Muğla	Çalış Plajı	645	21
4. Bölge Müdürlüğü	Muğla	Dalyan Lagünü	2088	19
4. Bölge Müdürlüğü	Manisa	Demirköprü Barajı	7964	27
4. Bölge Müdürlüğü	İzmir	Gebekirse Gölü YHGS	43	8

Bölge Müdürlüğü	İl	Alan Adı	Birey Sayısı	Tür Sayısı
4. Bölge Müdürlüğü	İzmir	Gediz Deltası	55309	60
4. Bölge Müdürlüğü	İzmir	Gerence	672	3
4. Bölge Müdürlüğü	Muğla	Güllük Deltası	644	13
4. Bölge Müdürlüğü	İzmir	Güzelhisar Deltası	1877	24
4. Bölge Müdürlüğü	İzmir	İris Gölü	204	4
4. Bölge Müdürlüğü	İzmir	İzmir Körfezi	6021	20
4. Bölge Müdürlüğü	Muğla	Kocagöl	218	7
4. Bölge Müdürlüğü	Muğla	Köyceğiz Gölü	3893	21
4. Bölge Müdürlüğü	İzmir	Kutlu Aktaş Barajı	635	6
4. Bölge Müdürlüğü	Muğla	Küçük Dalyan	149	16
4. Bölge Müdürlüğü	İzmir	Küçük Menderes Deltası	1250	21
4. Bölge Müdürlüğü	Manisa	Marmara Gölü	1172	4
4. Bölge Müdürlüğü	Muğla	Metruk Tuzlası Sulak Alanı	4313	33
4. Bölge Müdürlüğü	İzmir	Tahtalı Barajı	1358	13
5. Bölge Müdürlüğü	Denizli	Acıgöl	2453	17
5. Bölge Müdürlüğü	Eskişehir	Balıkdamı YHGS	5718	18
5. Bölge Müdürlüğü	Denizli	Çardak Beylerli Gölü	12	1
5. Bölge Müdürlüğü	Afyonkarahisar	Eber Gölü	1484	10
5. Bölge Müdürlüğü	Denizli	Işıklı Gölü	21617	24
5. Bölge Müdürlüğü	Afyonkarahisar	Karakuyu Gölü	266	10
5. Bölge Müdürlüğü	Afyonkarahisar	Karamık Sazlıkları	187	12
6. Bölge Müdürlüğü	Antalya	Avlan Gölü	1028	9
6. Bölge Müdürlüğü	Antalya	Beymelek Lagünü	217	8
6. Bölge Müdürlüğü	Antalya	Boğaçay	257	10
6. Bölge Müdürlüğü	Antalya	Boğazkent Kuş Cenneti	167	9
6. Bölge Müdürlüğü	Burdur	Burdur Gölü	3574	13
6. Bölge Müdürlüğü	Antalya	Demre Kuş Cenneti	263	10
6. Bölge Müdürlüğü	Isparta	Eğirdir Gölü	83382	32
6. Bölge Müdürlüğü	Burdur	Göhlhisar Gölü	2972	10
6. Bölge Müdürlüğü	Burdur	Karacaören Barajı	803	12
6. Bölge Müdürlüğü	Antalya	Kepez Su Ürünleri Göleti	11	3
6. Bölge Müdürlüğü	Antalya	Kırkgözhan Sazlıkları	430	13
6. Bölge Müdürlüğü	Isparta	Kovada Gölü	8960	13
6. Bölge Müdürlüğü	Burdur	Salda Gölü	647	6
6. Bölge Müdürlüğü	Burdur	Yapraklı Baraj Gölü	545	7
6. Bölge Müdürlüğü	Burdur	Yarışlı Gölü	881	7
7. Bölge Müdürlüğü	Adana	Ağyatan Lagünü	8678	32
7. Bölge Müdürlüğü	Adana	Akyatan Lagünü	104959	42
7. Bölge Müdürlüğü	Adana	Çatalan Barajı	1448	9
7. Bölge Müdürlüğü	Mersin	Dipsiz Lagünü	7554	21
7. Bölge Müdürlüğü	Mersin	Göksu Deltası	10414	38
7. Bölge Müdürlüğü	Hatay	Gölbaşı Gölü Sulak Alanı	39	8
7. Bölge Müdürlüğü	Kayseri	Hürmetçi Sazlığı	25135	26
7. Bölge Müdürlüğü	Osmaniye	Kastabala Vadisi	3773	20

Bölge Müdürlüğü	İl	Alan Adı	Birey Sayısı	Tür Sayısı
7. Bölge Müdürlüğü	Adana	Kesik Göleti	394	11
7. Bölge Müdürlüğü	Hatay	Reyhanlı Baraj Göleti	487	21
7. Bölge Müdürlüğü	Hatay	Samandağ Milleyha Sulakalanı	981	14
7. Bölge Müdürlüğü	Adana	Seyhan Baraj Gölü YHGS	5175	19
7. Bölge Müdürlüğü	Kayseri	Sultansazlığı	15103	31
7. Bölge Müdürlüğü	Kayseri	Tuzla Gölü-Palas	78	4
7. Bölge Müdürlüğü	Adana	Tuzla Lagünü	11004	32
7. Bölge Müdürlüğü	Adana	Yumurtalık Lagünü	22716	35
8. Bölge Müdürlüğü	Konya	Akgöl Ereğli Sazlıkları	5173	15
8. Bölge Müdürlüğü	Konya	Akşehir Gölü	103	4
8. Bölge Müdürlüğü	Konya	Altınapa Barajı	1591	8
8. Bölge Müdürlüğü	Konya	Beyşehir Gölü	249113	38
8. Bölge Müdürlüğü	Konya	Bolluk Gölü	835	6
8. Bölge Müdürlüğü	Konya	Çavuşçu-Ilgın Gölü	21486	22
8. Bölge Müdürlüğü	Konya	Kozanlı Gök Gölü	10	2
8. Bölge Müdürlüğü	Konya	Kulu Düden Gölü	1190	2
9. Bölge Müdürlüğü	Ankara	Çöl Gölü	244	3
9. Bölge Müdürlüğü	Düzce	Efteni Gölü	1729	19
9. Bölge Müdürlüğü	Ankara	Hirfanlı Barajı	104426	32
9. Bölge Müdürlüğü	Kırıkkale	Kapulukaya Barajı	6253	18
9. Bölge Müdürlüğü	Ankara	Koyunbaba Barajı	4934	14
9. Bölge Müdürlüğü	Ankara	Mogan Gölü	2872	14
9. Bölge Müdürlüğü	Ankara	Mogan Gölü Selkapanı	810	12
9. Bölge Müdürlüğü	Ankara	Sarıyar Barajı	25972	27
9. Bölge Müdürlüğü	Ankara	Tol Gölü	928	3
9. Bölge Müdürlüğü	Bolu	Yeniçağa Gölü	1399	14
10. Bölge Müdürlüğü	Zonguldak	Filyos Deltası	10757	14
10. Bölge Müdürlüğü	Sinop	Sarıkum Gölü	8533	30
10. Bölge Müdürlüğü	Sinop	Sinop Kıyıları	4223	18
10. Bölge Müdürlüğü	Zonguldak	Zonguldak Kıyıları	10580	12
11. Bölge Müdürlüğü	Tokat	Almus Barajı	699	15
11. Bölge Müdürlüğü	Tokat	Kaz Gölü	2888	14
11. Bölge Müdürlüğü	Samsun	Kızılırmak Deltası	158903	64
11. Bölge Müdürlüğü	Samsun	Ladik Gölü	2123	16
11. Bölge Müdürlüğü	Ordu	Ordu Kıyıları	17527	22
11. Bölge Müdürlüğü	Samsun	Samsun Kıyıları	17762	18
11. Bölge Müdürlüğü	Amasya	Yedikır Barajı	4371	17
11. Bölge Müdürlüğü	Samsun	Yeşilirmak Deltası	7457	41
12. Bölge Müdürlüğü	Artvin	Artvin Kıyıları	5453	12
12. Bölge Müdürlüğü	Giresun	Giresun Kıyıları	7605	12
12. Bölge Müdürlüğü	Rize	Rize Kıyıları	5591	14
12. Bölge Müdürlüğü	Trabzon	Trabzon Kıyıları	16658	19
13. Bölge Müdürlüğü	İğdır	Aras Karasu Taşkınları (Aralık Sazlıkları)	2169	17
13. Bölge Müdürlüğü	Kars	Aygır Gölü	141	5

Bölge Müdürlüğü	İl	Alan Adı	Birey Sayısı	Tür Sayısı
13. Bölge Müdürlüğü	Ağrı	Doğubayazıt Sazlığı Sulak Alanı	1012	5
13. Bölge Müdürlüğü	Erzincan	Ekşisu Sazlıkları	514	8
13. Bölge Müdürlüğü	Kars	Kuyucuk Gölü	2	2
13. Bölge Müdürlüğü	Ağrı	Patnos Sarısu Ovası Sulak Alanı	500	3
13. Bölge Müdürlüğü	Erzurum	Tortum Gölü	144	7
14. Bölge Müdürlüğü	Bitlis	Ahlat Sazlıkları	972	7
14. Bölge Müdürlüğü	Bitlis	Arin Gölü	1242	11
14. Bölge Müdürlüğü	Van	Bendimahı Sulak Alanı	10081	6
14. Bölge Müdürlüğü	Muş	Bulanık Ovası Sulak Alanı	719	7
14. Bölge Müdürlüğü	Van	Çelebibağ Sazlıkları	8730	9
14. Bölge Müdürlüğü	Van	Dönemeç Deltası	12646	7
14. Bölge Müdürlüğü	Van	Edremit Sazlıkları	9299	13
14. Bölge Müdürlüğü	Van	Erçek Gölü	7835	14
14. Bölge Müdürlüğü	Van	Göründü Sazlıkları	1580	13
14. Bölge Müdürlüğü	Bitlis	İron Sazlığı	341	8
14. Bölge Müdürlüğü	Van	Karasu Deltası	230	3
14. Bölge Müdürlüğü	Bitlis	Nazik Gölü	7806	17
14. Bölge Müdürlüğü	Hakkâri	Nehil Sazlıkları	232	13
14. Bölge Müdürlüğü	Van	Sihke Gölü	7860	2
14. Bölge Müdürlüğü	Van	Van Gölü	12703	19
14. Bölge Müdürlüğü	Van	Van Gölü Yaylıkaya Sazlığı	5253	9
14. Bölge Müdürlüğü	Van	Van Sazlıkları	12608	12
14. Bölge Müdürlüğü	Van	Zerek Barajı	424	6
15. Bölge Müdürlüğü	Batman	Batman Barajı	770	15
15. Bölge Müdürlüğü	Tunceli	Çemişgezek Baraj Gölü	1013	7
15. Bölge Müdürlüğü	Diyarbakır	Devegeçidi Barajı	3469	23
15. Bölge Müdürlüğü	Elazığ	Hazar Gölü	23743	14
15. Bölge Müdürlüğü	Malatya	Karakaya Barajı	7571	22
15. Bölge Müdürlüğü	Elazığ	Keban Barajı	22945	18
15. Bölge Müdürlüğü	Elazığ	Keban Barajı Gövde Önü	6392	7
15. Bölge Müdürlüğü	Tunceli	Munzur Nehri-Vadisi Milli Parklar	7	2
15. Bölge Müdürlüğü	Tunceli	Pertek - Keban	4084	10
15. Bölge Müdürlüğü	Tunceli	Pülümür Çayı Vadisi	2202	6
15. Bölge Müdürlüğü	Tunceli	Seyrantepe Baraj Gölü	306	5
15. Bölge Müdürlüğü	Sivas	Tödürge Gölü	934	6
15. Bölge Müdürlüğü	Sivas	Ulaş Gölleri	998	4
15. Bölge Müdürlüğü	Tunceli	Uzunçayır - Keban	4163	10

3.2.3 IUCN Kategorilerine Göre Sonuçlar

Uluslararası Doğa Koruma Birliği tarafından, bilimsel ölçütlere dayanılarak hazırlanan Nesli Tükenme Tehlikesi Altında Olan Türlerin Kırmızı Listesi, bitki ve hayvan türlerinin dünyadaki durumunu ortaya koymaktadır. Kırmızı listede tükenme tehlikesini gösteren tehlike kategorileri aşağıda açıklanmıştır.

EX: (extinct): Kuşkuyla yer bırakmayacak delillerle *soyu tükenmiş* olduğu ispatlanan türler.

EW: (extinct in wild): Doğada soyu tükenmiş, fakat diğer alanlarda (yetiştirme veya sergileme maksatlı) *varlığını sürdüren* türler.

CR: (critically endangered): Doğal yaşamda soyu tükenme tehlikesi *had safhada (extreme)* olan türler.

EN: (endangered): Doğal yaşamda soyu tükenme tehlikesi *çok büyük* olan türler.

VU: (vulnerable): Doğal yaşamda soyu tükenme tehlikesi *büyük* olan türler.

NT: (near threatened): Şu anda tehlikede olmayan fakat yakın gelecekte VU, EN veya CR kategorisine girmeye aday olan türler.

LC: (least concern): Önceliği düşük olan türler.

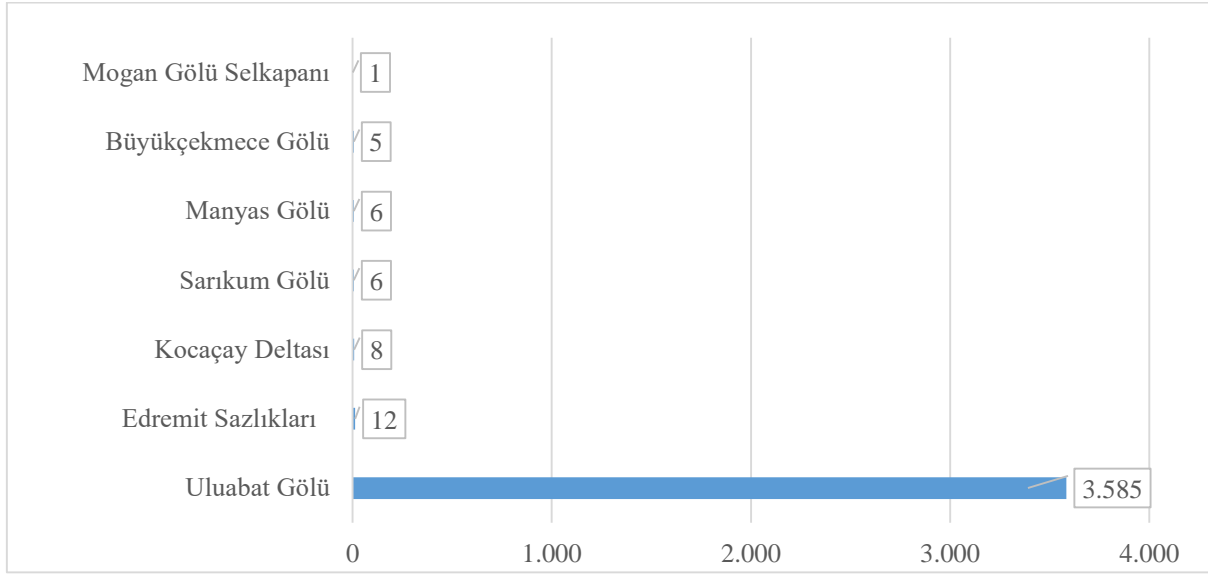
DD: (data deficient): Hakkında yeterli bilgi bulunmayan türler.

NE: (not evaluated): Şimdiye kadar yukarıdaki kriterlere uygunluğu değerlendirilmemiş türler.

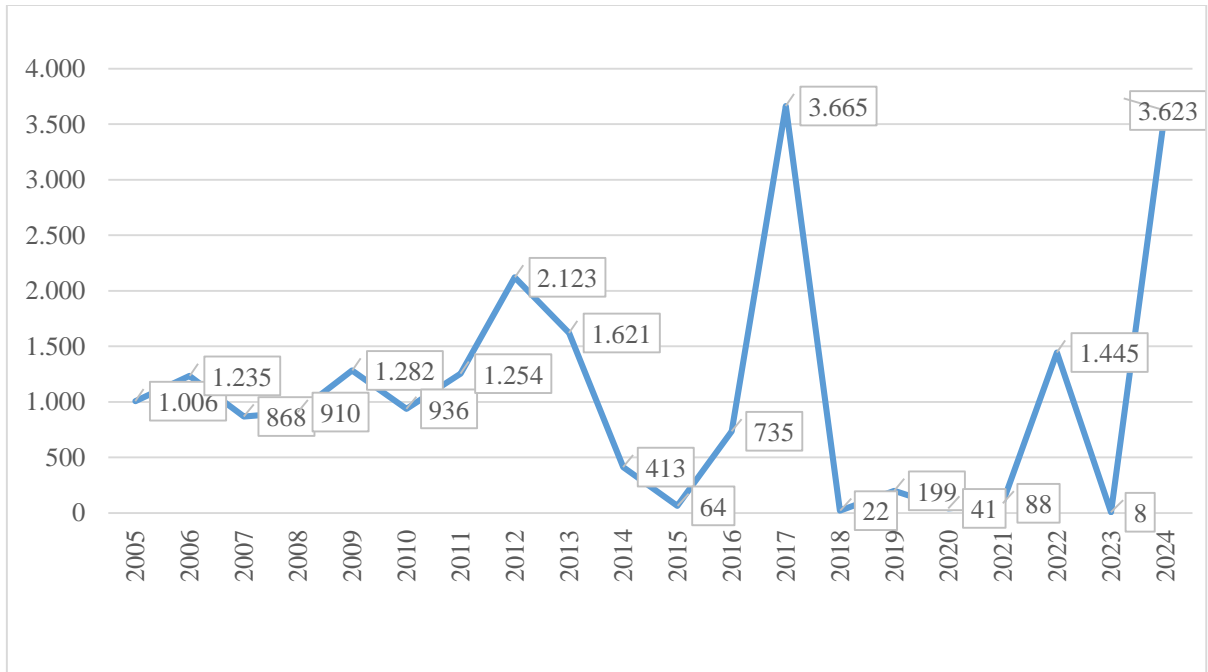
2024 yılı sayımlarında 165 alanda gözlemlenen türlerin IUCN tarafından oluşturulan küresel Kırmızı Listesine göre, tehdit altında bulunanların bu yılki sayım sonuçları ve yıllar itibariyle popülasyon değişimleri aşağıda grafiklerle gösterilmiştir.

- **Dikkuyruk**

7 farklı alanda 3.623 birey gözlemlenmiştir. IUCN kategorisi EN'dir. Ülkemizde yerli ve kış göçmenidir.

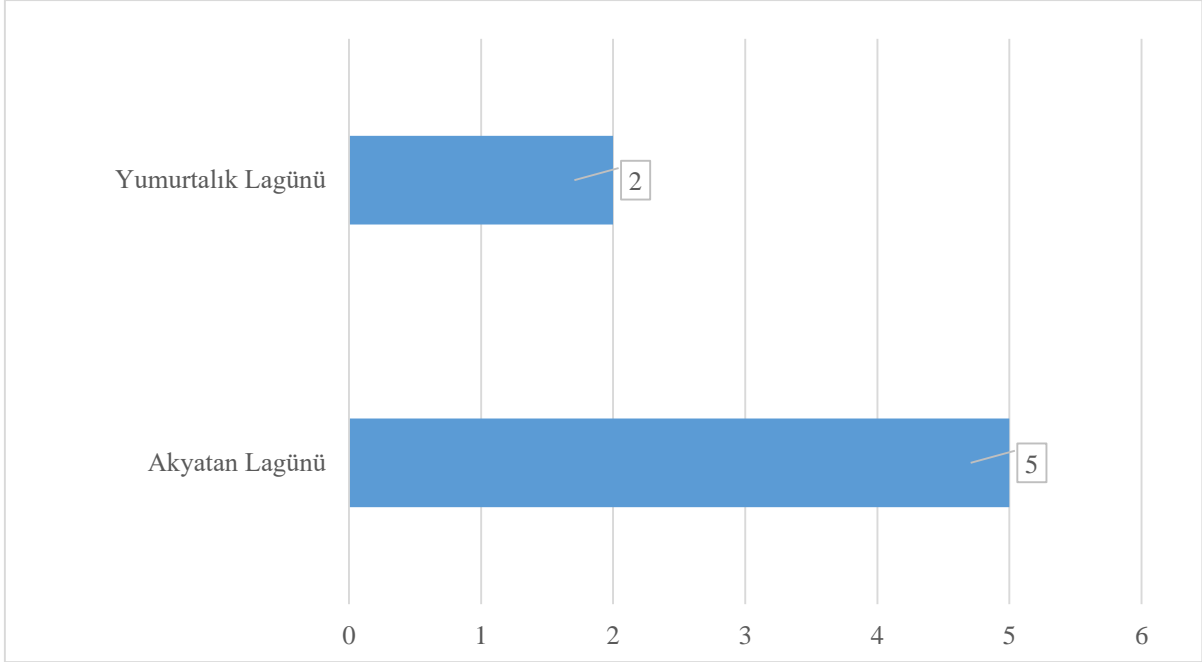
Grafik 6. 2024 yılı sayımlarında Dikkuyruk sonuçları

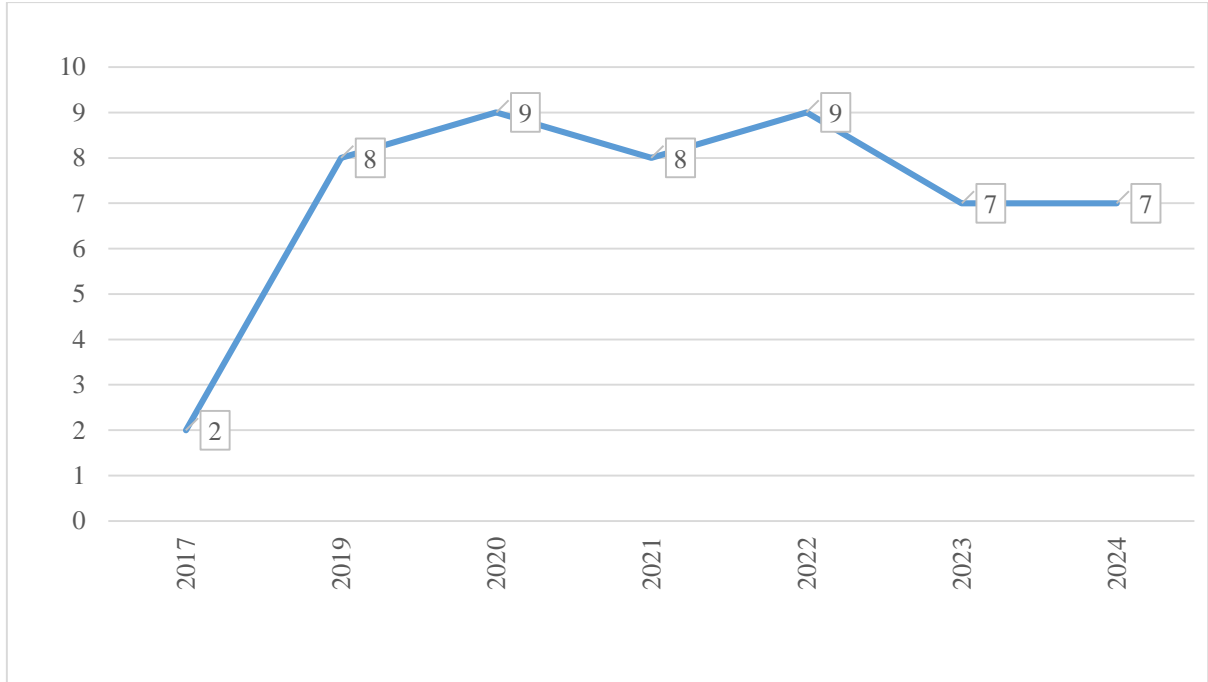
Grafik 7. 2005-2024 yılları Dikkuyruk sayıları

- **Büyük orman kartalı**

2 farklı alanda 7 birey gözlemlenmiştir. IUCN kategorisi VU'dur. Ülkemizde kış göçmeni ve geçit kuşudur.

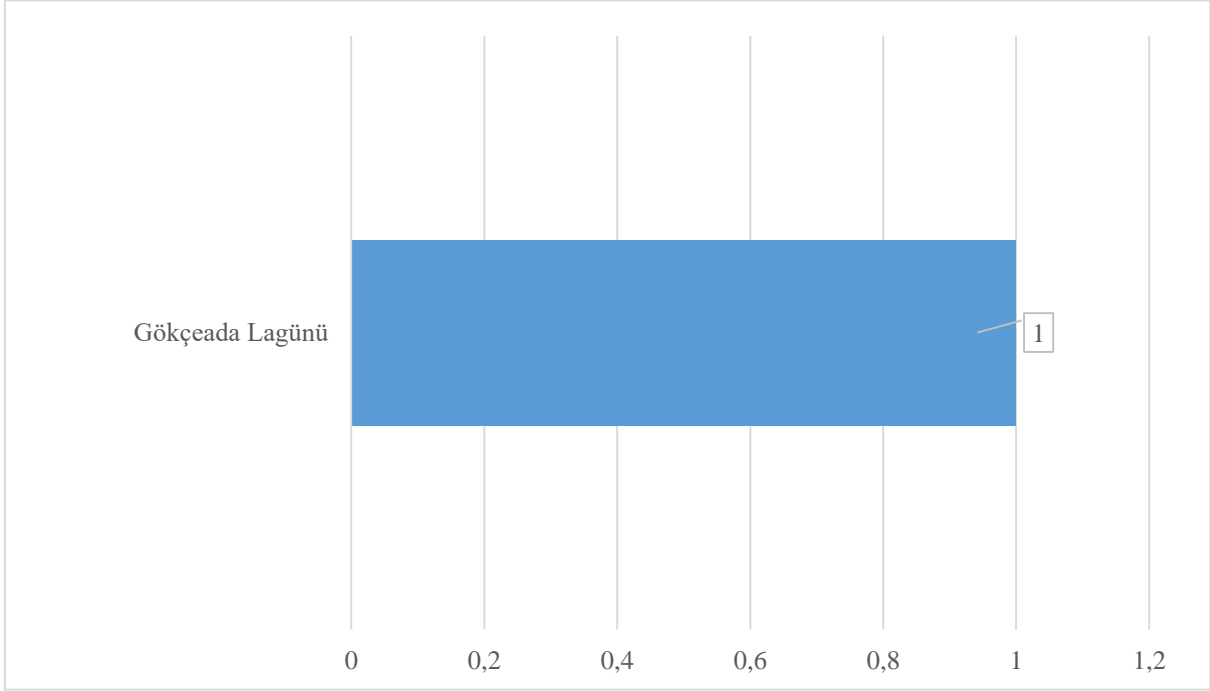
Grafik 8. 2024 yılı sayımlarında Büyük orman kartalı sayıları

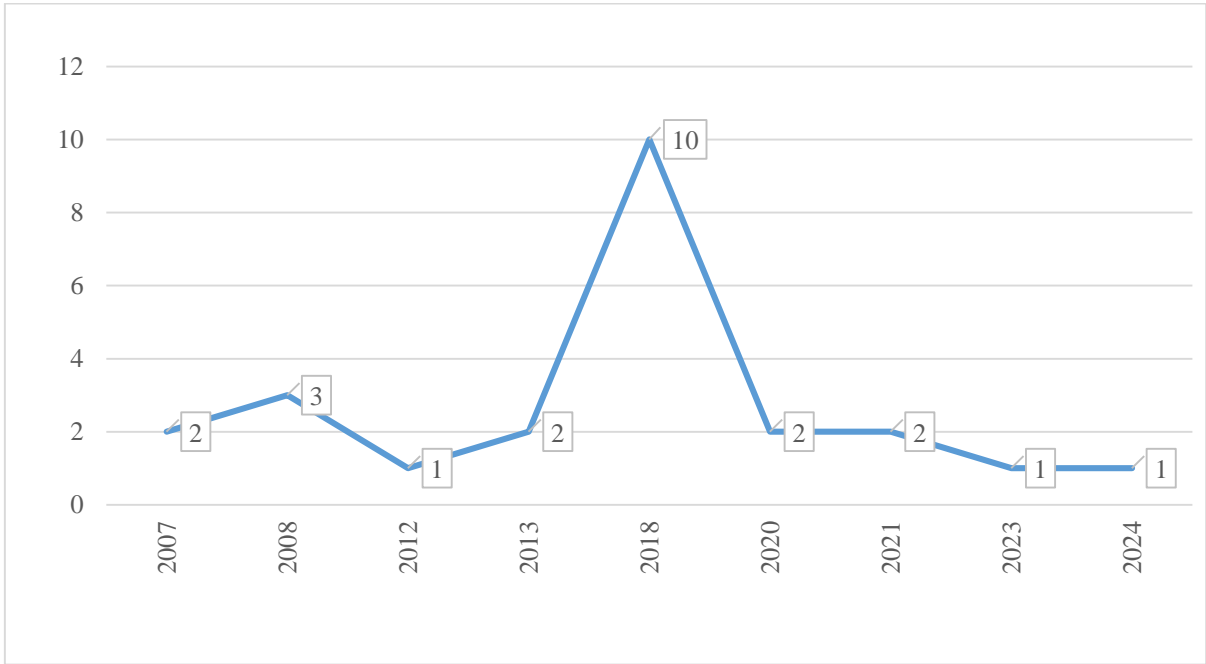
Grafik 9. 2005-2024 yılları Büyük orman kartalı sayıları

- **Ada martısı**

1 farklı alanda 1 birey gözlemlenmiştir. IUCN kategorisi VU'dur.

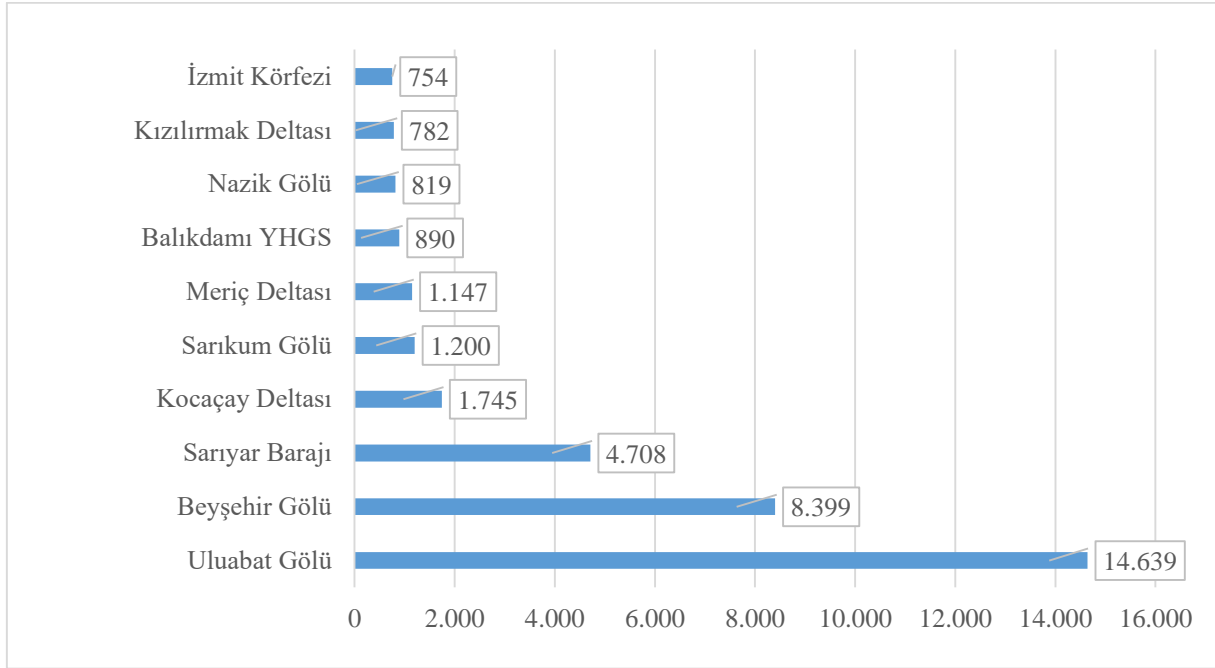
Grafik 10. 2024 yılı sayımlarında Ada martısı sayıları

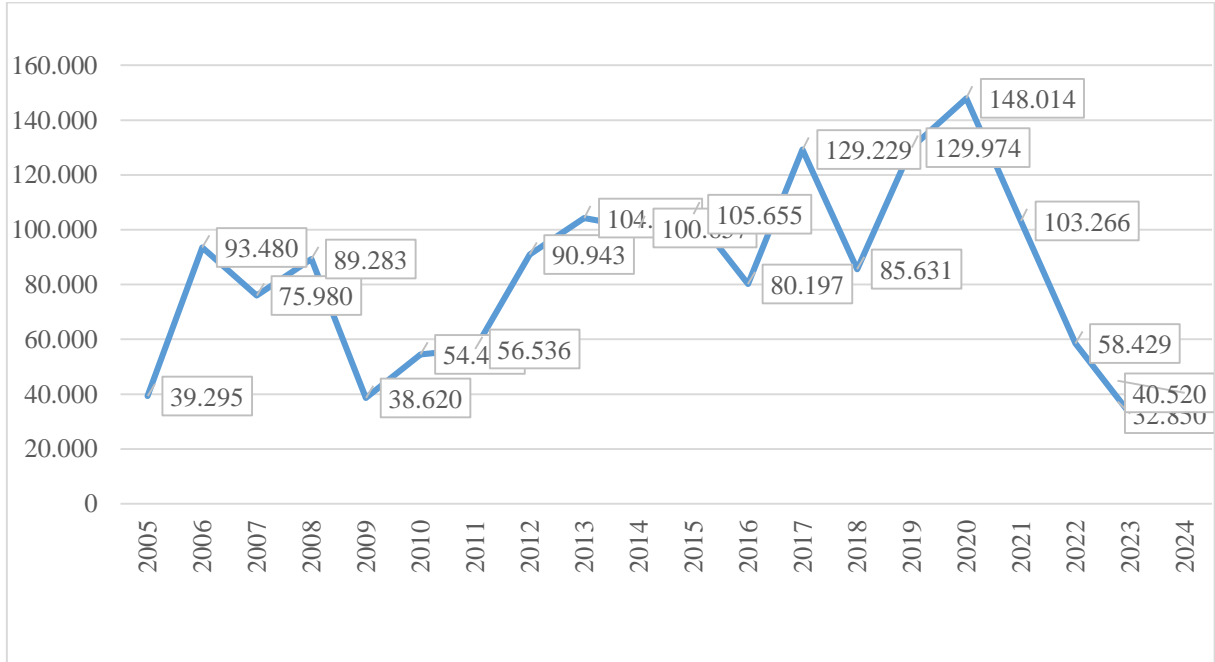
Grafik 11. 2005-2024 yılları Ada martısı sayıları

- **Elmabaş patka**

52 alanda 40.520 birey gözlemlenmiştir. IUCN kategorisi VU'dur. Grafikte en fazla görüldüğü 10 alan gösterilmiştir. Ülkemizde yerli ve kış göçmenidir.

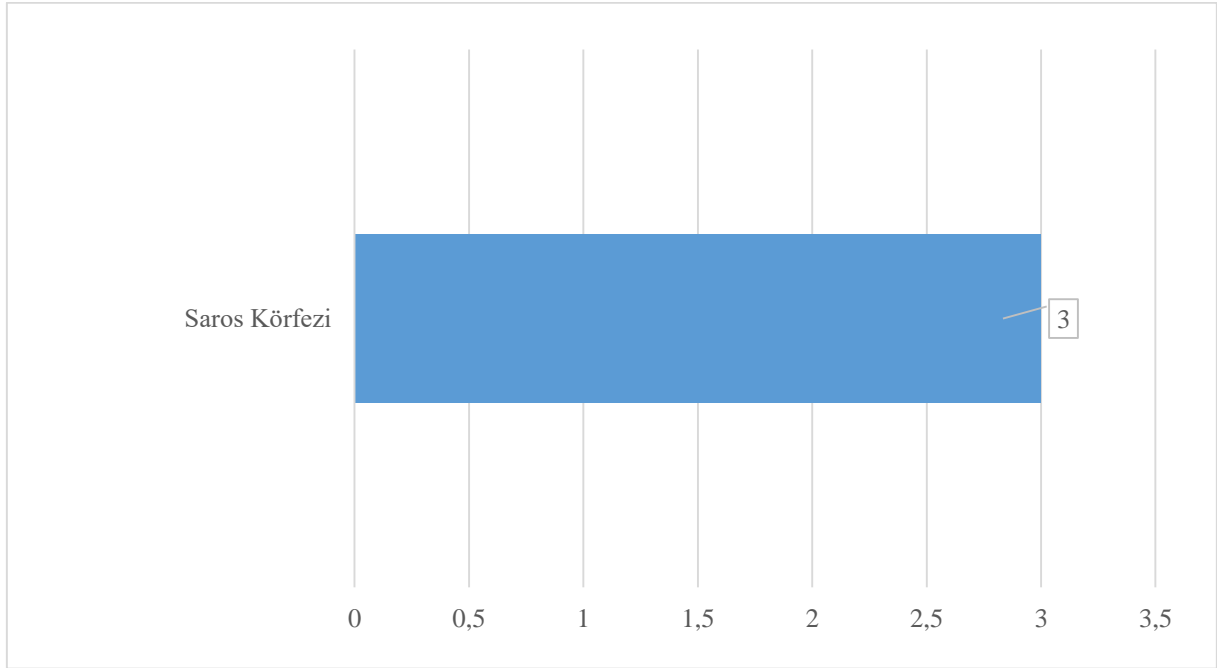
Grafik 12. 2024 yılı sayımlarında Elmabaş patka sayıları

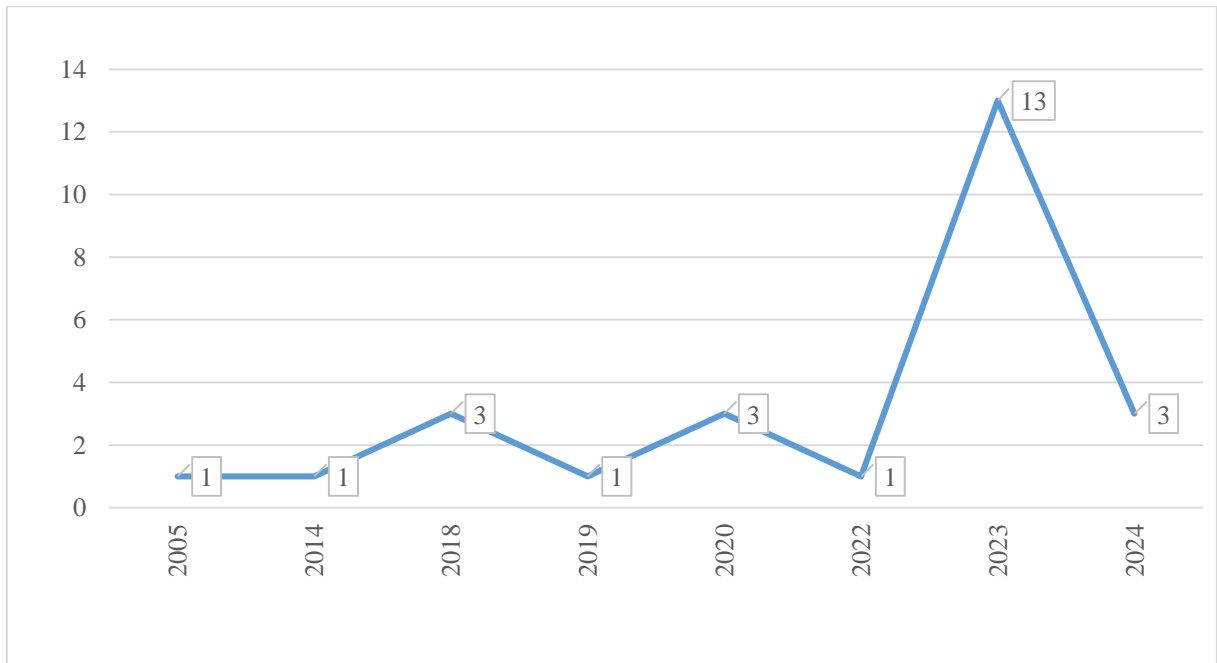
Grafik 13. 2005-2024 yılları Elmabaş patka sayıları

- **Kulaklı batağan**

1 alanda 3 birey gözlemlenmiştir. IUCN kategorisi VU'dur. Ülkemizde az sayıda düzensiz kışlayan bir türdür.

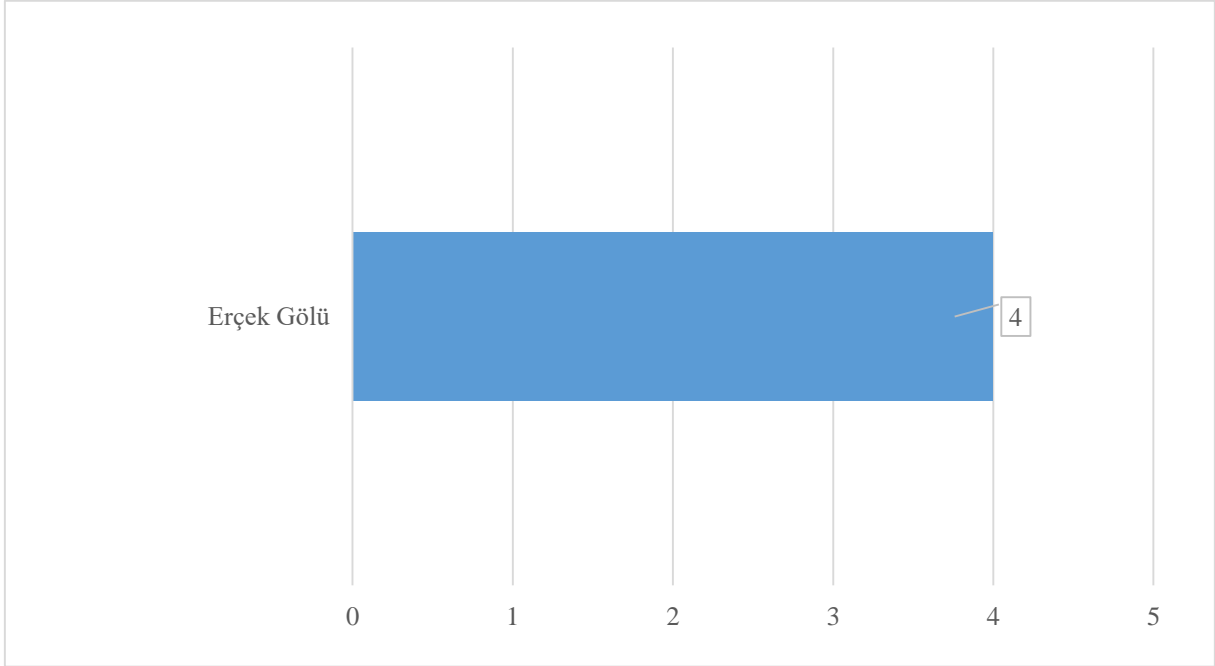
Grafik 14. 2024 yılı sayımlarında Kulaklı batağan sayıları

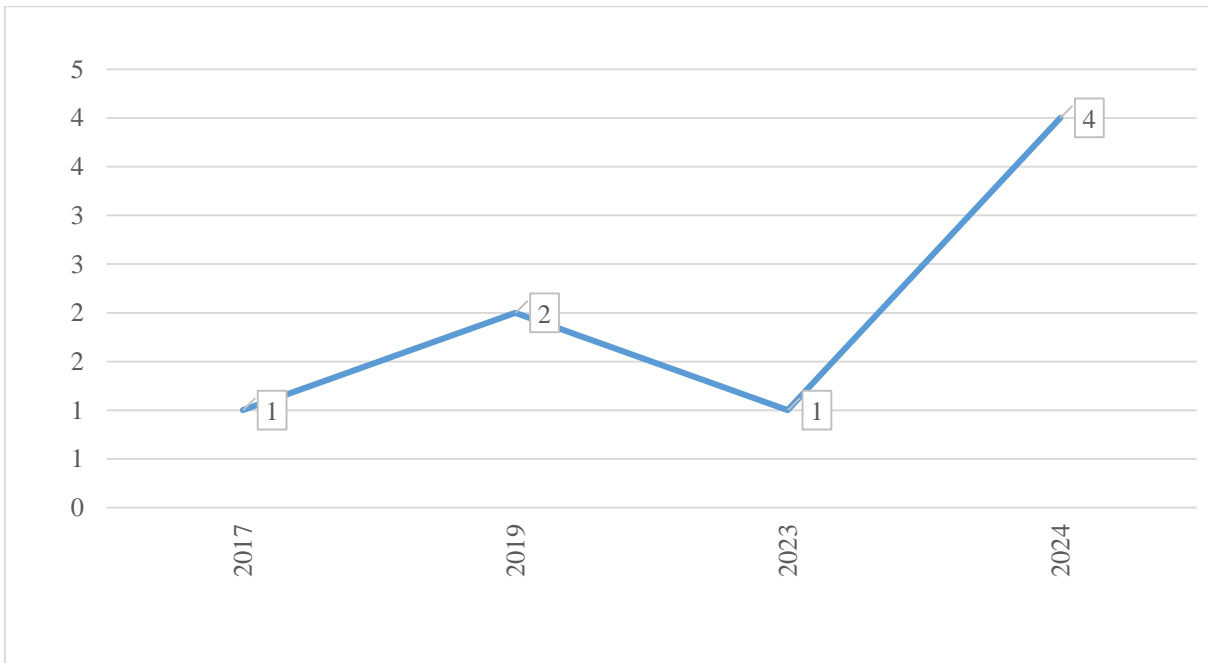
Grafik 15. 2005-2024 yılları Kulaklı batağan sayıları

- **Küçük sakarca**

1 alanda 4 birey gözlemlenmiştir. IUCN kategorisi VU'dur. Ülkemizde az sayıda düzensiz kışlayan ve geçit yapan bir türdür.

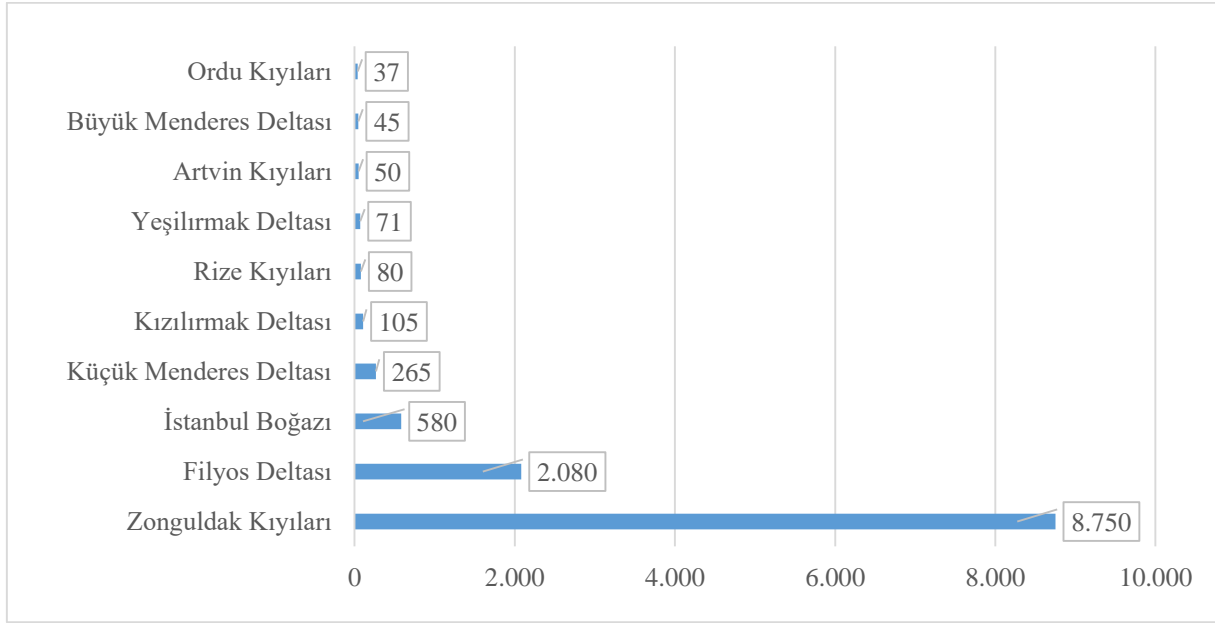
Grafik 16. 2024 yılı sayımlarında Küçük sakarca sayıları

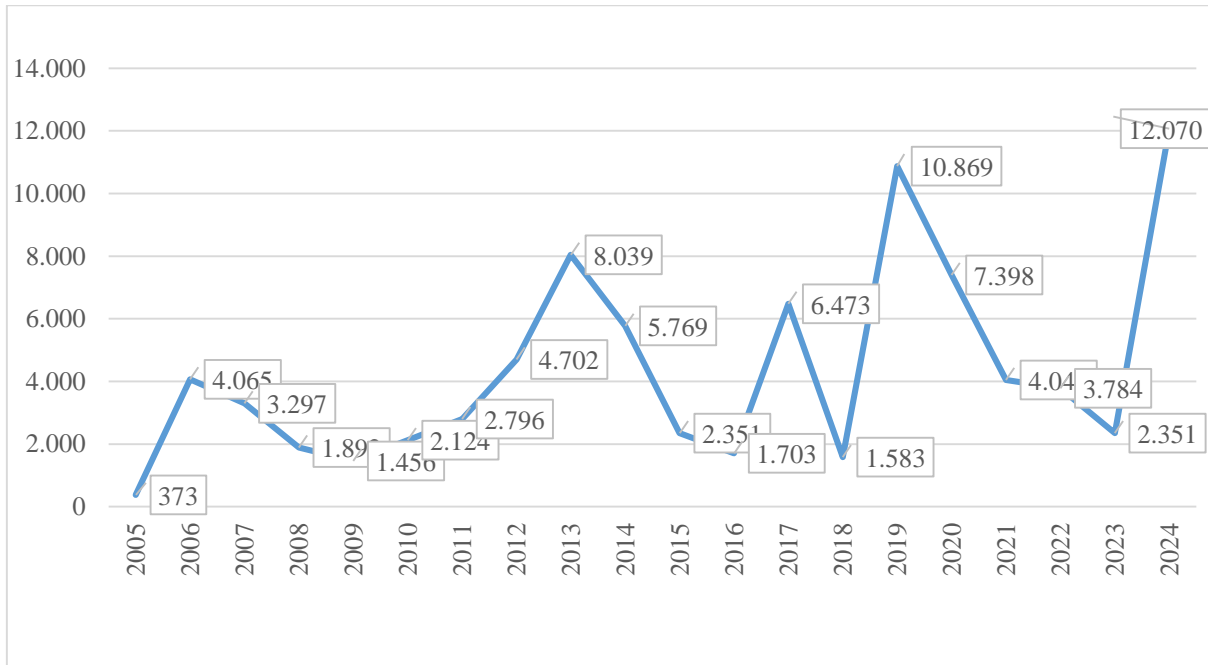
Grafik 17. 2005-2024 yılı sayımlarında Küçük sakarca sayıları

- **Yelkovan**

14 alanda 12.070 birey gözlemlenmiştir. IUCN kategorisi VU'dur. Ülkemizde yerli ve kış göçmenidir. Grafikte en fazla görüldüğü 10 alan gösterilmiştir.

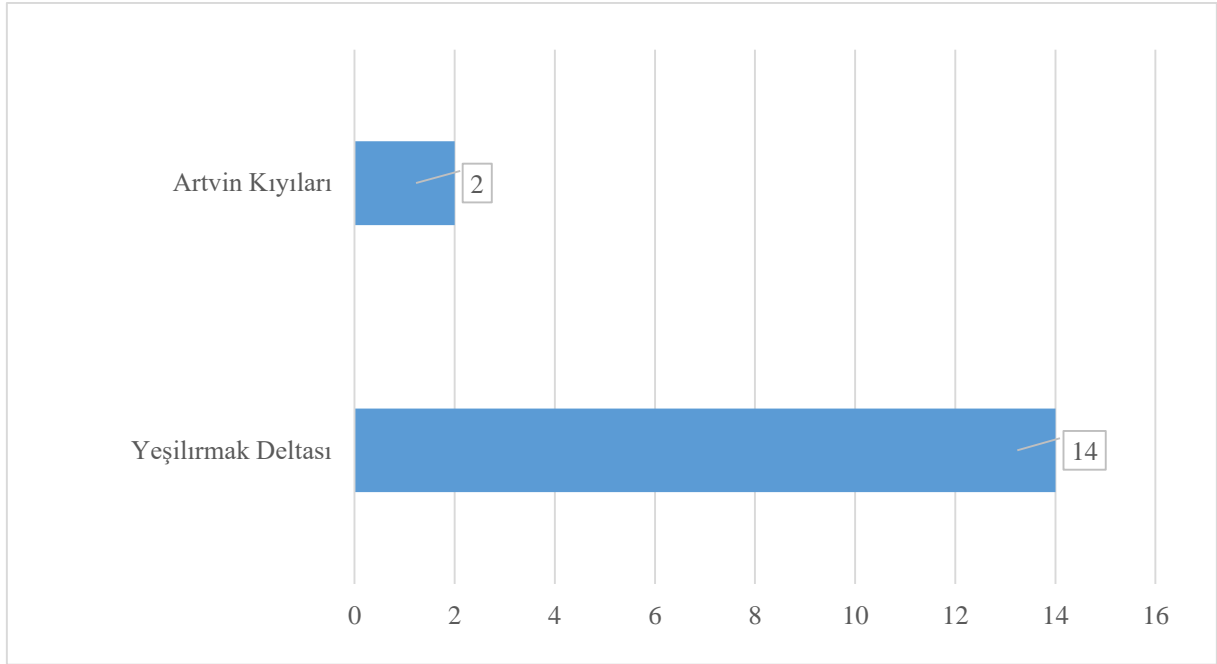
Grafik 18. 2024 yılı sayımlarında Yelkovan sayıları

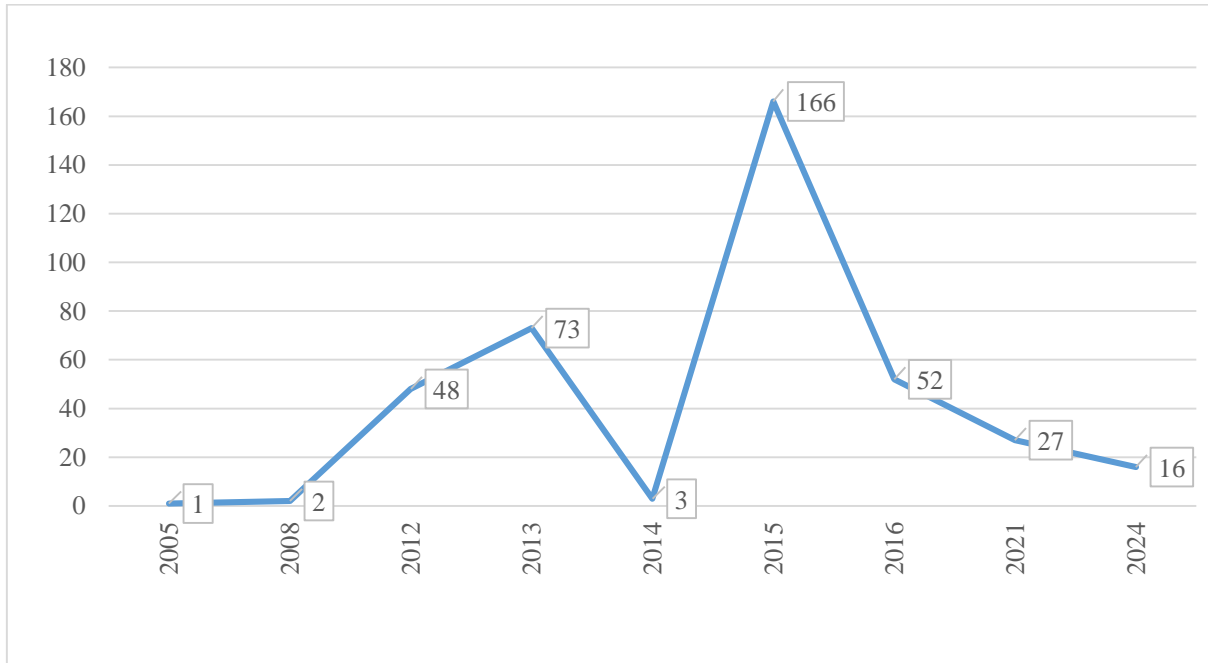
Grafik 19. 2005-2024 yılları Yelkovan sayıları

- **Kadife ördek**

2 alanda 16 birey gözlemlenmiştir. IUCN kategorisi VU'dur.

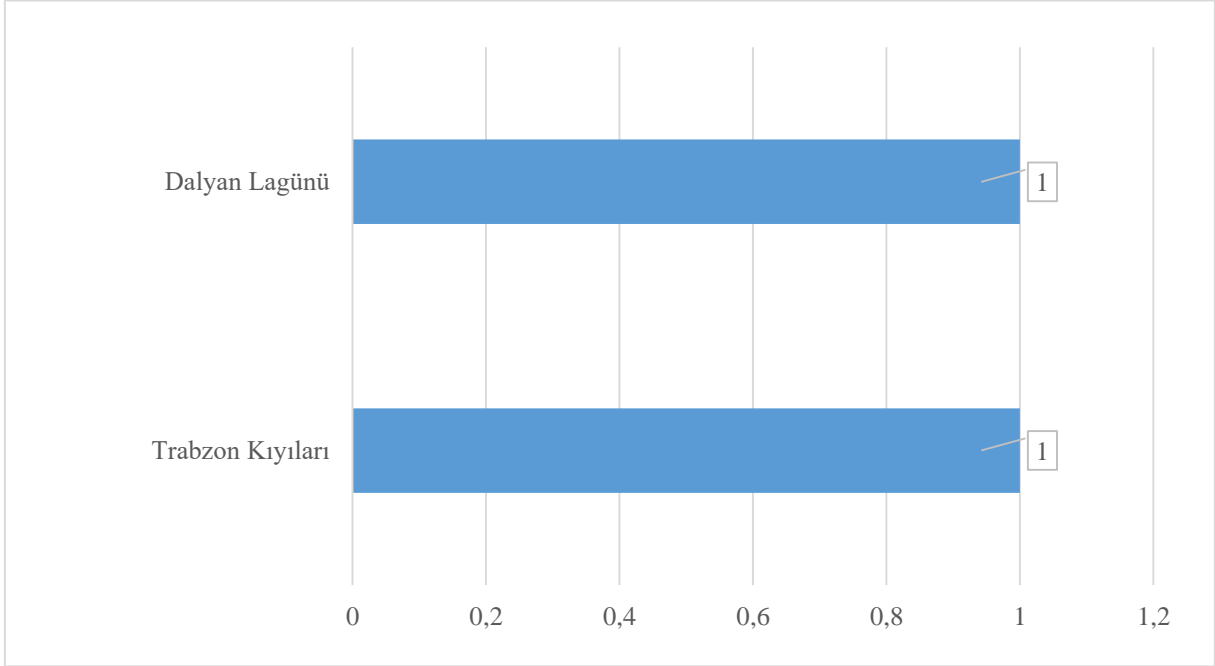
Grafik 20. 2024 yılı sayımlarında Kadife ördek sayıları

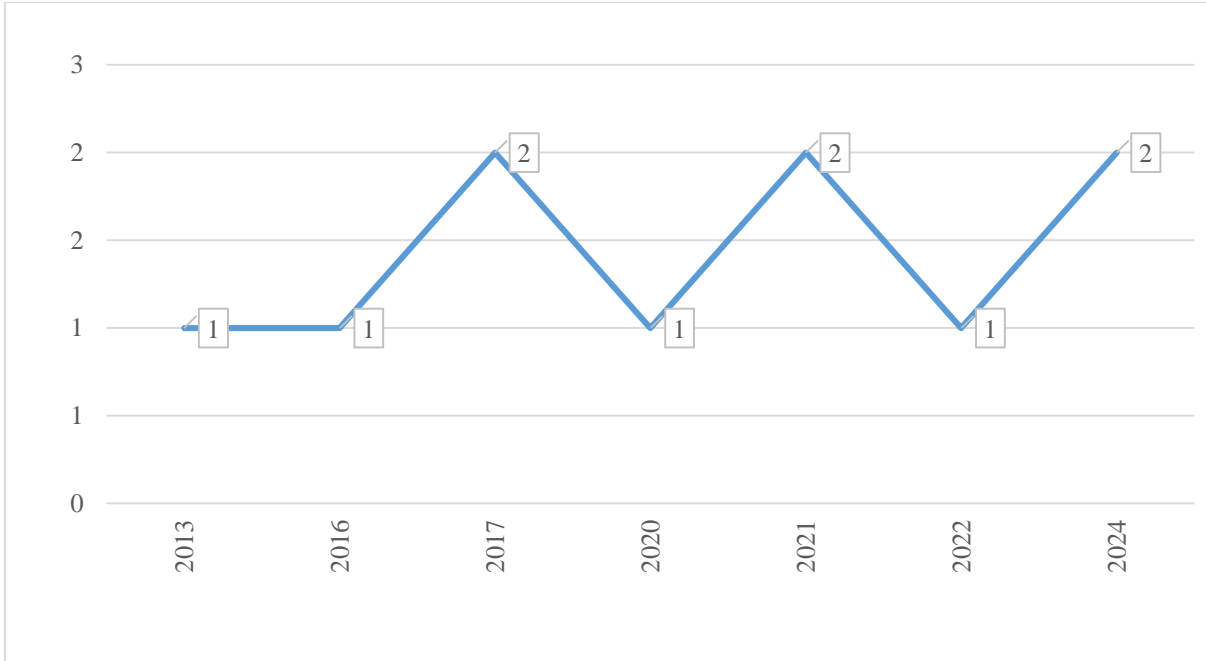
Grafik 21. 2005-2024 yılları Kadife ördek sayıları

- **Karaayaklı martı**

2 alanda 2 birey gözlemlenmiştir. IUCN kategorisi VU'dur.

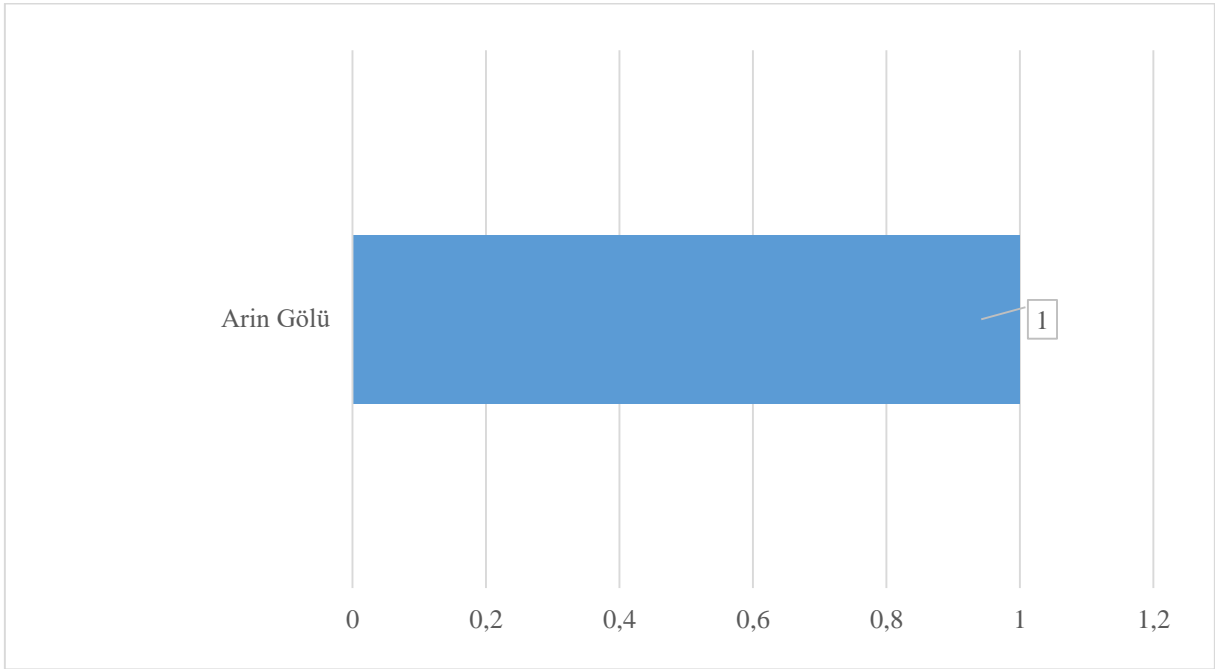
Grafik 22. 2024 yılı sayımlarında Karaayaklı martı sayıları

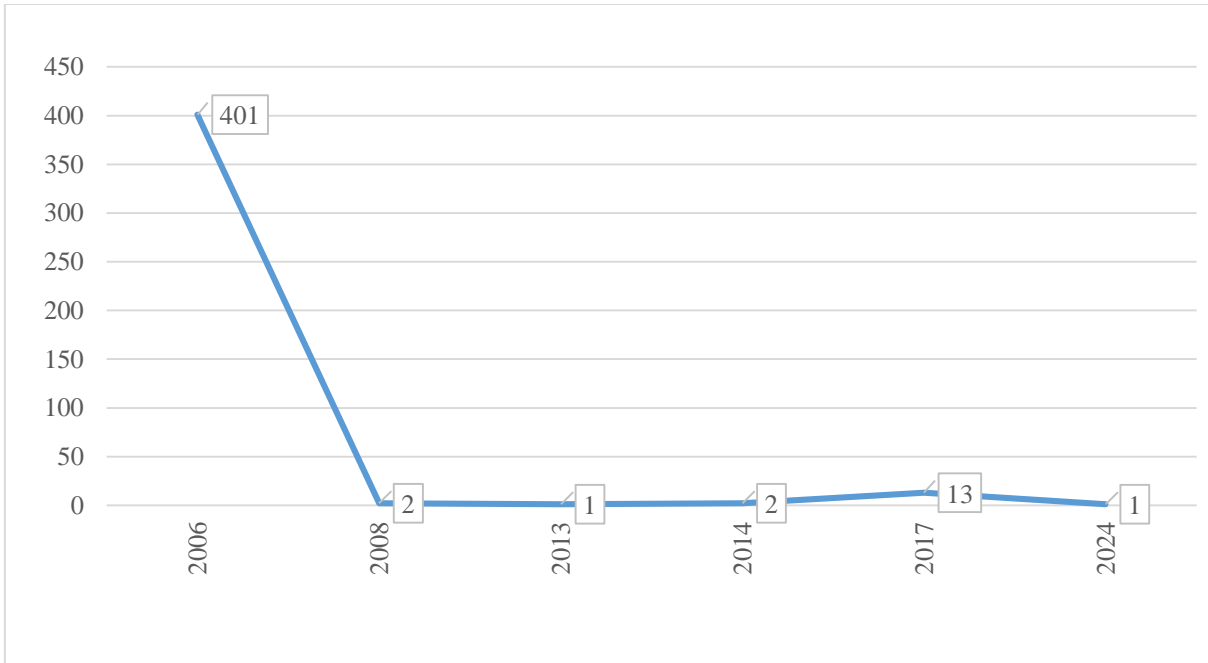
Grafik 23. 2005-2024 yılları Karaayaklı martı sayıları

- **Sibirya kazı**

1 alanda 1 birey gözlemlenmiştir. IUCN kategorisi VU'dur.

Grafik 24. 2024 yılı sayımlarında Sibirya kazı sayıları

Grafik 25. 2005-2024 yılları Sibirya kazı sayıları

3.2.4 Özet Sonuçlar

Ülkemiz genelinde 2024 yılı KOSKS çalışmalarında 165 alanda, 106 kuş türünden 1.684.756 su kuşu sayılmıştır.

Sayımların Genel Müdürlüğümüz organizasyonunda yürütüldüğü 2014 yılından itibaren elde edilen sonuçlar Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5 Yıllar İtibariyle Sayım Verileri

Yıl	Tür Sayısı	Alan Sayısı	Birey Sayısı
2014	100	113	1.960.693
2015	105	119	1.631.318
2016	104	124	1.609.538
2017	103	120	1.614.179
2018	103	153	1.718.675
2019	102	154	1.982.579
2020	104	171	2.374.317
2021	104	153	1.684.121
2022	104	135	1.396.369
2023	110	145	2.066.758
2024	106	165	1.684.756

KATILIMCILAR

Bölge Müdürlüğü	Sayım Ekibi
1. Bölge Müdürlüğü	Gürsel Yavuz Çakır, Yusuf Metehan Çiftçi, Bilal Kap, Yasir Sevil, Sercan Bilgin, Cansu Dumlu, Musa Türk
2. Bölge Müdürlüğü	Kiraz Erciyas Yavuz, Hidayet Topcu, Ayşegül Coşkun Akpulat, Aziz Güler, Ömer Faruk Sülek, Burçak Gönül, Fulya Özen, Ömer Ahu, Zafer Kılıçoğlu, Kadri Kaya, Mehmet Gül, Esra Keskin Uzel, Onur Ünal, Cenk Polat, Mehmet Kıran, Özen Dedeoğlu, Benan Kanber
3. Bölge Müdürlüğü	Dengir Turanlı, Esra Aras, Mahmut Biçer, Yusuf Şimşek, Bilal Ekinci, Erdal Toprak, Necmettin Kendir, Turabi Öksüz, Ali Doğan, Kadir Kadioğlu, Ahmet Halis Han, Yasin Karasakal, Nuri Poyraz, İshak Sarı, Şükrü Şaşmaz, Mahmut Kılıç, Mustafa Gözel, Sabri Saltan, Sabri Ceyran, Hasan Deniz, Ufuk Çakıroğlu, Enes Çelik, Enis Selimoğlu, Onur İnan, Hacer Sürer, Onurcan Tıraş, Mustafa Çulcuoğlu, Gülçin Özkınacı, Altay Salih Aloğlu, Haluk Çulcuoğlu
4. Bölge Müdürlüğü	Soner Bekir, Melis Özerbil, Muhammet Ertem, Şafak Arslan, Özge Yaylalı, Mert Günboğa, Ferdi Akarsu, Ömer Döndüren, Galip Ener, Meltem Erturaç, Harun Orhun, Ortaç Onmuş, Bulut Okumuşoğlu, Burçin Yaraşlı, Eda Dayı, Gülsüm Sarı, Mustafa Korkmaz, Fatma Karahan, Adem Akyol, Sunay Balaban, Celal Zer, Yunus Emre Hacıbrahimoğlu, Ali İhsan Emre, Bekir Çiftci
5. Bölge Müdürlüğü	Uğur Cengiz Erişmiş, Muhammed Balı, Mustafa Erturhan, Raşit Urhan, Mehmet Karaca, Esat Kızılkaya, Mustafa Arık, Ramazan Bener Kılcan, Muharrem Karakaya, Şükranaltın Gerçek, Zeki Işın, İsmail Eren, Bekir Öncel, Mustafa Demirel
6. Bölge Müdürlüğü	Tamer Yılmaz , Lale Aktay Sözüer, Lider Sınay, Ömürden Ateş, İbrahim Avcı, Zülfü Karatepe, Mehmet Ayten, Mehmet Aldemir, Hasan Emir, Yüksel Aksu, Aysel Aydın, Bedia Arıcı, Harun Ekinci, Ramazan Emrah Erkan, Mehmet Kutlu, Ömer Faruk Köse, Ziya Kıyak, Mustafa Erturhan, Şeyda Şişman, Volkan Gürbüz, Mehmet Altın, Veli Uslu, E.İsmail Eren, M.Remzi Bulut, Ahmet Küçükyaman, Ali Gültekin, İsmail Haktan Karaman, İsmail Kaya, Hasan Uysal, Necmettin Ay, Emre Mutlu, Hakan Karaardıç
7. Bölge Müdürlüğü	Güler Bozok, Ömral Ünsal Özkoç, Zafer Kılıçoğlu, İ. İlker Özek, Mehmet Ünlü, Halil Fırat, Vahap Avcı, Recep Bekmez, Sibel Erden, Mustafa Ersöz, Suhem Gölbol, Uğur Kara, Ada Karan, Fatma Ertaç Karan, Ulaş Karan, Özlem Kurtoğlu, Gülhan Kurtyemez, Hacı Selçuka, Metin Sertkaya, Selçuk Sunulu, Mevlüt Şimşek, Seyfullah Yavuz, Cemal Köktaş
8. Bölge Müdürlüğü	Burak Altunbay, Musa Çelik, Tamer Yılmaz, Fatih Demir, Şenol Kapçı, Mehmet Can, Eda Gülcü, Lider Sınay, Veli Uslu, Mustafa Remzi Bulut, Erhan İsmail Eren, Ömürden Ateş, Ziya Kıyak, Rüştü Ecevit, Lale Aktay Sözüer, Hakan Çevik, Ayşe Altınkaynak, Osman Nurallah Berk, Ezgi Horoz, Şehriban Gezer, Fatma Şule Kök, Sinan Kaya, Mustafa Başaran
9. Bölge Müdürlüğü	Akif Ketten, Mevlüt Şanlı Şimşek, Cemil Sert,Resul Karapınar, Cihangir Kirazlı, Önder Cengil, Hakan Dal, İlker Özbahar, Okan Arıhan, Arzu Gürsoy, Volkan Tanışman, Emre Şimşek, Alper Demirel, Ayşegül Kömürlüoğlu, Yasemin Gürbulak, Özge İmre, Mustafa Bekiroğlu, Fazile Sorucu, Neşe Bayraktar, Ömer Kıraç, Ali Koç, Hakan Tonga, Erhan Gürpınar, Nurullah Deligöz, Ahmet Yeşilkaya, Erdal Doğanlı, İsmail Meşe, Talip Göltekin, İsmail Duran

Bölge Müdürlüğü	Sayım Ekibi
10. Bölge Müdürlüğü	Kiraz Erciyas Yavuz, Nizamettin Yavuz, Ömer Faruk Sülek, Ömer Faruk Durdu, Mehveş Zülal Cansever, Sevcan Şanlı, Mehmet Akif Bayer, Sevgi Men, Furkan Demir
11. Bölge Müdürlüğü	Kiraz Erciyas Yavuz, Sevcan Şanlı, Nizamettin Yavuz, Akif Bayer, Ömer Faruk Durdu, Hanım Yıldız, Arif Cemal Özsemir, Mehveş Zülal Cansever, Ömer Faruk Sülek, Özden Sağlam
12. Bölge Müdürlüğü	Nizamettin Yavuz, Ömer Faruk Sülek, Soner Oruç, Ceren Kazancı Oruç
13. Bölge Müdürlüğü	Niyazi Azgın, Mustafa Demir, Ümit Çetin, Ahmet Çayır, Ömer Rutlil, Mustafa Doğan, Ümmiye Kabakcıoğlu, Nebi Doğan, Yusuf Haşhaş, Mümin Gökhan Şenocak, , Musa Han, Burak Çiftçi, Yunus Kotan, Enver Koç, İ. Burak Konca, Selçuk Albayrak, Melih Şanlı, Kübra Demir Doğanay, Hilal Demirdöğen Öz, Emrah Çelik, Resul Gök, Gamze Taner, Erkan Deniz
14. Bölge Müdürlüğü	Mehmet Nuri Çavuşoğlu, Maruf Arslan, Erol Ürey, Kamil Doğanay Yılmaz, Betül Usul Yılmaz, Muhteber Eker, Oktay Gürsoy, Zahit Saçık, Sibel Andırın, Feride Sülü, Berkan Arslan, Ünal Tokay, Kamil Genç, Erhan Konür, Engin Yılan, Erkan Azizoğlu
15. Bölge Müdürlüğü	Şenay Arslan, Mihriban İncibaş Çay, M.Cengiz Doğan, Yavuz Alhan, Turan Karaoğlu, Cihad Çelik, Gülizar Gögüs, Serdar Çolak, Recep Akpınar, Şahin Kasar, İdris Okutmen, Özgür Yıldız, Murat Yıldırım, Nevzat Çiftçi, Ahmet Doğan, Recep Karakaş, Hüseyin Çelik, Ömer Öz, Erhan Taşcan, Erdal Demirbağ, Nezh Erdem, Mehmet Şenbay, Eray Şimşek, Güray Tayyar Şimşek, Can Yemişen, Rojda Polat, Ali Hıdır Ertan, Hasan Boy, Ali Çetin